

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Хмельницький національний університет
Освітня програма	5876 Психологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Хмельницький національний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	5876
Назва ОП	Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Березка Софія Вікторівна, Марчак Тетяна Андріївна, Улунова Ганна Євгенівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	04.10.2022 р. – 06.10.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://khnmu.edu.ua/wp-content/uploads/vs_psychologiya_magistr_2022.pdf
Програма візиту експертної групи	https://khnmu.edu.ua/wp-content/uploads/programa-vizytu-053-mag-22.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти у ХНУ започаткована у 2019 р. ХНУ має Сертифікат про акредитацію спеціальності «Психологія» НД 2389996, дійсний до 01.07.2023. За час свого існування ОП переглядалася та оновлювалася у 2021 р. та 2022 р. ОП, що проходить акредитацію, була введена в дію наказом ректора № 77 від 1.07.2022 р. ОП користується попитом серед здобувачів (на 2 курсі навчається 44 здобувача, на 1 курсі – 65). Мета ОП відповідає місії та стратегії ХНУ. ОП є актуальною для сучасного українського суспільства, адже орієнтована на підготовку здобувачів до надання психологічної допомоги учасникам бойових дій та їх сім'ям, представникам соціально вразливих категорій населення і особам, що перебувають у складних життєвих обставинах; на здійснення педагогічної діяльності. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 053 Психологія, а обсяг ОП – чинному законодавству. ОК ОП складають логічну взаємопов'язану систему. ОП містить всі ПРН, визначені Стандартом вищої освіти, і специфічні ПРН. Всі ЗК, ФК та ПРН співвідносяться з обов'язковими ОК та ними забезпечуються. Здобувачі мають можливості формувати індивідуальну освітню траєкторію, які можуть бути розширені за рахунок створення умов вибору здобувачами не лише ОК за ОП «Психологія», але й за іншими ОП ХНУ. Правила прийому на ОП «Психологія» є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Проте програма вступного фахового іспиту не повною мірою враховує особливості самої ОП. Наявні правила та досвід визнання результатів неформальної освіти та відсутній досвід академічної мобільності здобувачів. Основними формами викладання на ОП є лекція, практичне та лабораторне заняття, на яких використовуються як класичні, так і інноваційні методи, запатентовані авторські методики. Кожний ОК має необхідне навчально-методичне забезпечення. Навчання на ОП поєднується із дослідженнями, свідченням чого є участь здобувачів у конференціях, роботі гуртків тощо. ХНУ має власну систему оцінювання (4х-бальна з різними коефіцієнтами за різні види робіт). Форми атестації відповідають Стандарту вищої освіти, але лише сумарно кваліфікаційна робота та атестаційний екзаме́н відображають усі ПРН, визначені Стандартом та ОП. Кваліфікаційні роботи здобувачів проходять обов'язкову перевірку на плагіат сервісом Unicheck або власною розробкою ХНУ – Anti-Plagiarism. НПП, що викладають на ОП, мають високий рівень академічної та професійної кваліфікації, значний практичний досвід у професійній сфері. ХНУ має потужне матеріально-технічне забезпечення для реалізації ОП та досягнення ПРН. Серед здобувачів, роботодавців, академічної спільноти регулярно проводяться опитування щодо покращення якості ОП та процесу її реалізації. Внутрішня система забезпечення якості освіти у ХНУ є багаторівневою, але потребують врегулювання процедури і механізми перевірки та внесення змін до ОП на 4 та 5 рівнях забезпечення якості вищої освіти. Розміщена на сайті ХНУ інформація про ОП та її компоненти є повною.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Відповідність особливостей ОП актуальним запитам українського суспільства. Кореляція програмних компетентностей та результатів навчання за ОП із сучасними ОП ЄС та Великобританії.
2. Регулярне проведення відкритих семінарів як форма залучення стейкхолдерів до обговорення ОП. Досвід залучення здобувачів різних ОП до фокус-груп із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.
3. Переважання годин, відведених на практичні (лабораторні) заняття над годинами, відведеними на лекційну роботу, та широкий вибір місць проходження переддипломної практики посилюють можливості практичної підготовки здобувачів.
4. Змістова різноманітність та практична орієнтованість вибіркового ОК за ОП, поданих у каталозі.
5. Підбір та відображення у силабусах можливих варіацій неформальної освіти із зазначенням їх релевантності певним розділам чи видам навчальної роботи з ОК.
6. Залученість магістрантів до діяльності наукової школи «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя» (керівник Є. Потапчук).
7. Потужна інтернаціоналізаційна діяльність НПП. Висока публікаційна активність НПП у закордонних виданнях, що індексуються базами даних «Scopus» та «Web of Science».
8. Забезпеченість освітнього процесу на ОП підручниками і навчальними посібниками авторства НПП, а також використання запатентованих авторських психологічних методик.
9. Впроваджений досвід використання «Електронного журналу обліку успішності» та залучення до головування в державній екзаменаційній комісії зовнішніх фахівців, які не працюють у ХНУ, забезпечують відкритість, прозорість та об'єктивність оцінювання.
10. Високий рівень академічної та професійної кваліфікації НПП, залучених до реалізації ОП «Психологія».
11. Запрошення до реалізації ОП закордонних фахівців-практиків та представників академічної спільноти.
12. Різноманітність у ХНУ власних програм підвищення кваліфікації НПП. Застосування широкої системи стимулів щодо розвитку викладацької майстерності, інноваційної та наукової активності НПП.
13. Потужне матеріально-технічне забезпечення для підготовки психологів: унікальні лабораторії, клас для комп'ютерної психодіагностики, система «Е-ПАС» для діагностики психічного та фізичного здоров'я здобувачів. Функціонування єдиної інформаційної системи «Електронний університет».
14. Наявність можливості перевірки унікальності будь-яких текстів власною розробкою ХНУ – програмою Anti-Plagiarism.
15. Залучення НПП здобувачів до волонтерської психологічної допомоги внутрішньопереміщеним особам під час воєнного стану в Україні.
16. Функціонування Центру кар'єри та Асоціації випускників ХНУ забезпечує системність збирання інформації про кар'єрний шлях випускників та популяризує ОП ХНУ.
17. Високий рівень інформативності сторінки кафедри психології та педагогіки щодо ОП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Матриця відповідності програмних компетентностей ОК не відображає зв'язки інтегральної компетентності з деякими ОК. 2. Відсутність у навч. плані до ОП розмежування кредитів, які відводяться на вибіркові ОК за іншими ОП та / або рівнями вищої освіти, та кредитів, які відводяться на вибіркові ОК за ОП. 3. У пункті ОП «Придатність до працевлаштування» зазначаються функції та посади (викладачі, психолог у закладах системи освіти), які вимагають врахування проф. стандарту «Практичний психолог закладу освіти» та проф. стандарту групи професій «Викладачі закладів вищої освіти». 4. Програма вступного фахового іспиту не повною мірою враховує особливості самої ОП, не містить критерії оцінювання, не описує форму чи структуру його проведення. 5. Надмірна стислість силабусів не дозволяє отримати необхідний обсяг інформації про ОК (напр., при прийнятті рішення щодо вступу на ОП, або вибір того чи іншого ОК). 6. Відсутність у здобувачів досвіду академічної мобільності. 7. Атестаційний екзамен не забезпечує перевірку всіх ПРН, визначених Стандартом та ОП, а його програма недостатньо повно враховує особливості самої ОП (а саме, підготовку фахівців до надання психологічної допомоги учасникам бойових дій та їх сім'ям). 8. Недостатня обізнаність здобувачів щодо відповідальності за порушення академічної доброчесності та алгоритму дій у разі незгоди з результатами оцінювання. 9. Технічні та змістовні недоліки ОП, пропущені системою забезпечення якості освіти. Рекомендації: 1. Відобразити всі зв'язки між інтегральною компетентністю та ОК, у межах яких вона формується, у матриці відповідності проф. компетентностей ОК ОП. 2. Диференціювати кількість кредитів (із загальної кількості 24), які відводяться на вибіркові ОК за іншими ОП та / або рівнями вищої освіти, та кредитів, які відводяться на вибіркові ОК за ОП. 3. Врахувати в ОП вимоги проф. стандарту «Практичний психолог закладу освіти» та проф. стандарту групи професій «Викладачі закладів вищої освіти» або переглянути функції та посади, зазначені в пункті «Придатність до працевлаштування». 4. Переглянути програму вступного фахового іспиту для врахування особливостей ОП, а також забезпечення прозорості оцінювання. 5. Відобразити в силабусах ОК ЗК, ФК, методи навчання. 6. Сприяти залученню здобувачів до процесів інтернаціоналізації освіти, участі у міжнародних проєктах, програмах міжнародної академічної мобільності. 7. Переглянути зміст та наповнення програми атестаційного екзамену з метою врахування особливостей ОП та забезпечення можливості перевірки досягнення всіх ПРН, визначених Стандартом і ОП. 8. Посилити інформування здобувачів щодо академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності та алгоритму дій у разі незгоди з результатами оцінювання. 9. Врегулювати на рівні ЗВО процедури і механізми перевірки та внесення змін до ОП на 4му та 5му рівнях забезпечення якості вищої освіти. 10. Розповсюджувати досвід розміщення інформації про випускників за іншими ОП випускової кафедри на ОП «Психологія».

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП «Психологія» сформульована таким чином: «Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні освітні та професійні практичні задачі інноваційного характеру у галузі психології, що передбачає проведення науково-психологічних досліджень, здійснення професійної діяльності в соціальній сфері з урахуванням загальнолюдських цінностей і норм професійної етики психолога, провадження педагогічної діяльності». Зазначимо, що в меті ОП відображено такі її особливості, як орієнтація на підготовку психологів для роботи у соціальній сфері та викладачів психології у ЗВО. Основні концептуальні положення розвитку ХНУ та його місія викладені у «Стратегії розвитку ХНУ у 2021-2025 рр.» (bit.ly/3oVjcWq). ЕГ відзначає, що мета ОП корелює з місією та стратегією ХНУ. Так, місія ХНУ полягає у розвитку «інтелектуального потенціалу здобувачів вищої освіти ... у процесі їх спільної інноваційної освітньої, наукової та підприємницької діяльності...», а мета ОП передбачає підготовку «фахівців, здатних розв'язувати складні освітні та професійні практичні задачі інноваційного характеру у галузі психології». Розвиток ресурсного потенціалу ХНУ відбувається «з урахуванням сучасних викликів розвитку українського суспільства», а організація освітнього процесу у ЗВО передбачає трансфер «технологій та знань, адаптованих до потреб сучасного світу та викликів життя». Ці положення зі «Стратегії розвитку ХНУ у 2021-2025 рр.» конкретизуються в меті ОП («здійснення професійної діяльності в соціальній сфері») та особливостях ОП («надання психологічної допомоги учасникам бойових дій та їх сім'ям, представникам соціально вразливих категорій населення і особам, що перебувають у складних життєвих обставинах»). Вивчення вищезазначених документів та обговорення зв'язків мети ОП з місією та стратегією ХНУ на зустрічах з гарантом ОП та керівництвом ЗВО дозволяє ЕГ констатувати відповідність мети ОП її особливостям та змісту, а також місії та стратегії ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

За «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://bit.ly/3OH6JLy>), ОП «має періодично переглядатися та оновлюватися з урахуванням результатів її моніторингу та отриманих від здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів пропозицій та зауважень». При проведенні акредитаційної експертизи ЕГ переконалася, що стейкхолдери активно залучені у процеси розвитку ОП. Форма ОП передбачає лист-погодження зі стейкхолдерами. ОП «Психологія» підписали: А. Андрейчак – директор Державного закладу «Хмельницький обласний центр соціально-психологічної допомоги», Т. Баєва – голова правління ГО Подільський Центр «Гендерна рада», Л. Гурина – т. в. о. начальника Головного управління національної соціальної сервісної служби у Хмельницькій області, Н. Підкалюк – голова ГО «Інститут психосоматики та психотерапії», Т. Абалмасова – голова студентської ради факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту. Рецензії та відгуки на ОП надали такі стейкхолдери: І. Вашеняк – завідувач кафедри політології КНУТШ, В. Волошин – директор ГО «Інститут психології здоров'я», член правління національної психологічної асоціації, О. Мазур – голова методичного об'єднання практичних психологів закладів загальної середньої освіти м. Хмельницького. Кафедра психології та педагогіки регулярно проводить відкриті семінари «Особливості підготовки психологів: етапи, проблеми, перспективи» та «Професійний розвиток особистості сучасного фахівця в умовах освітнього простору» за участю стейкхолдерів (<http://surl.li/dhnyb>). Присутня на зустрічі з ЕГ А. Андрейчак підтвердила свою участь у семінарі 18.04.2022 р., на якому вона підкреслювала необхідність набуття майбутніми психологами вмінь, навичок надання першої психологічної допомоги у випадках насилля. Ця пропозиція зумовила введення в ОП ОК «Психологічна допомога у соціальній сфері», що корелює з метою ОП. Наданий ЕГ Витяг з протоколу засідання кафедри №9 від 18.04.2022 р., а також порівняння ОП 2021 р. та ОП 2022 р. доводять зміни у формулюванні ФК12 та ПРН13, запропоновані Є. Павлюком (декан ФЗПФКС), а також зміни в особливостях ОП 2022 р., зроблені на основі пропозицій Л. Стебло (координаторка громадської організації «Захист – об'єднання волонтерів») та Г. Стрембіцької (начальниця відділу зв'язків з громадськістю управління патрульної поліції в Хмельницькій області) щодо необхідності зосередити увагу на формуванні у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти вмінь надавати першу психологічну допомогу учасникам бойових дій, їхнім сім'ям, вимушеним переселенцям тощо. На зустрічі ЕГ зі здобувачами О. Ковальова, К. Дуднік та ін. розповіли про висловлювання до викладачів прохання посилити практичну складову різних ОК (ситуаційними завданнями, інтерактивними методами тощо). Ця пропозиція, зі слів здобувачів, була зреалізована не тільки на рівні конкретних компонентів, але й знайшла відображення у формулюванні частини мети ОП (розв'язувати складні професійні практичні задачі інноваційного характеру).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В ОП налічується 14 ПРН, 11 з яких співпадають із ПРН, визначеними Стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньо-професійних програм, а ще 3 ПРН є специфічними для ОП «Психологія». Актуальні тенденції розвитку спеціальності, як і ринку праці (в контексті ОП), пов'язані, насамперед, з психологічною травматизацією населення України у зв'язку з початком повномасштабного вторгнення РФ на територію України та зростанням попиту на психологічну допомогу кваліфікованих фахівців. На території Хмельницької області розміщена значна кількість військових підрозділів, мешкають члени родин комбатантів, акумулюються внутрішньо переміщені особи з окупованих територій та територій, де ведуться бойові дії, що посилює регіональний попит на психологів у соціальній сфері. А тому наявні у структурі ОП такі ОК, як, наприклад, «Психологічна допомога у соціальній сфері», «Соціально-психологічний супровід осіб у складних життєвих обставинах», «Кризове сімейне консультування» та ін., відповідають потребам як вітчизняного ринку праці, так і загальносвітовим тенденціям сучасної психології. Під час зустрічі з ЕГ гарант ОП пояснила, що при розробці та перегляді ОП враховувався досвід таких вітчизняних ЗВО, як КВНЗ Вінницька академія неперервної освіти (значення дослідницької роботи, відкриття наукових шкіл), Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та Одеського національного політехнічного університету (підготовка здобувачів до викладацької діяльності), аналізувалися ОП, які в результаті проходження акредитації у Національному агентстві отримали статус зразкових. В СО зазначено, що при формулюванні цілей ОП та ПРН застосовувався досвід Міжнародного психоаналітичного університету (м. Берлін, Німеччина). Ознайомлення з ПРН ОП магістра психології Міжнародного психоаналітичного університету (наприклад, досліджувати академічні питання, як їх викладати та обговорювати) (<https://bit.ly/3eGeoYT>) доводить їх кореляцію з ПРН ОП «Психологія» ХНУ (наприклад, володіти сучасними технологіями викладання у вищій школі, уміти проектувати, розробляти та впроваджувати інноваційні засоби викладацької діяльності, створювати сприятливе освітнє середовище). ПРН ОП магістра психології Університету Східного Лондона (наприклад, демонструвати глибокі знання та критичне розуміння теорії, досліджень та історії психології) (<https://bit.ly/3Lk7r1u>) корелюють з ФК ОП «Психологія» ХНУ (наприклад, здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Наказом МОН України за № 564 від 24.04.2019 р. затверджено Стандарт вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/UESXUOH>). Порівняння Стандарту зі

змістом ОП «Психологія» дає змогу констатувати представленість у ній усіх ЗК, ФК та ПРН, визначених у Стандарті. Аналіз матриці забезпечення ПРН відповідним компонентам ОП доводить, що досягнення кожного ПРН реалізується в межах кількох нормативних ОК. При цьому «навантаження» на кожний ОК ОП щодо розвитку ЗК, ФК та досягнення ПРН є цілком реалістичним та неперобільшеним. Наприклад, ОК «Педагогіка та психологія вищої школи» за матрицею забезпечення ПРН відповідними ОК, спрямований на досягнення ПРН06 (розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість), ПРН08 (оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації), ПРН09 (вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності), ПРН11 (здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності), ПРН12 (володіти сучасними технологіями викладання у вищій школі, уміти проектувати, розробляти та впроваджувати інноваційні засоби викладацької діяльності, створювати сприятливе освітнє середовище). На зустрічах з академічним персоналом та здобувачами вищої освіти ЕГ отримала підтвердження щодо досягнення заявлених в ОП ПРН за рахунок різноманітних форм та методів навчання, забезпеченості здобувачів навчально-методичними розробками, залученості здобувачів до практичної діяльності. Певні сумніви в ЕГ викликала можливість досягнення ЗК10 (здатність спілкуватися іноземною мовою) в межах ОК08 «Переддипломна практика», але ЕГ отримала пояснення, що розвиток ЗК10 пояснюється роботою здобувачів з іншомовною літературою під час написання кваліфікаційної роботи, результати якої апробуються безпосередньо під час переддипломної практики. Згідно зі Стандартом, формами підсумкової атестації здобувачів вищої освіти в ОП є атестаційний екзамен та кваліфікаційна робота, а у вимогах до атестаційного екзамену зазначено: «Атестаційний екзамен за спеціальністю повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених цим Стандартом вищої освіти та освітньої програмою». У матриці забезпечення ПРН відповідними ОК зазначено, що атестаційний екзамен відображає 10 з 14 ПРН. Гарант ОП пояснила, що це є свідомою позицією закладу, який тлумачить положення Стандарту як необхідність відображати всі ПРН ОП сумарно у двох формах атестації (екзамені та кваліфікаційній роботі). Інтегральна компетентність за матрицею відповідності програмних компетентностей ОК формується лише окремими ОК. Якщо розглядати інтегральну компетентність як таку, що утворюється комплексом ЗК та ФК, то кожний ОК ОП робить свій внесок у її формування, сприяючи розвитку визначених ЗК та ФК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Регулярне проведення відкритих семінарів як форма залучення стейкхолдерів до обговорення ОП. 2. Особливості ОП відповідають актуальним запитам українського суспільства. 3. Програмні компетентності та результати навчання за ОП корелюють із сучасними ОП ЄС та Великобританії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Атестаційний екзамен відображає досягнення здобувачами 10 з 14 ПРН, визначених Стандартом та ОП. 2. Матриця відповідності програмних компетентностей ОК не відображає зв'язків інтегральної компетентності з деякими ОК. Рекомендації ЕГ: 1. Розширити зміст атестаційного екзамену та перелік ПРН, на оцінку досягнення яких він спрямований. 2. Відобразити всі зв'язки між інтегральною компетентністю та ОК, в межах яких вона формується, у матриці відповідності професійних компетентностей освітнім компонентам ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Психологія» має відповідність та узгодженість із якісними характеристиками за Критерієм 1. ОП відповідає меті та стратегії діяльності ХНУ. ОП має низку позитивних відгуків від представників академічної спільноти та практиків. ОП відображає як актуальні потреби українського ринку праці, так і тенденції психологічної освіти в Європі. Перелік ПРН ОП, що проходить акредитаційну експертизу, містить усі ПРН, визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти, а також ПРН, які корелюють з особливостями ОП. Невідображення в атестаційному екзамені всього переліку ПРН, визначених Стандартом та ОП, по-перше, компенсується забезпеченістю перевірки досягнення всіх ПРН у двох формах атестації (атестаційному екзамені та кваліфікаційній роботі), а, по-друге, може бути усунути в максимально стислі терміни.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОПП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія складає 90 кредитів ЄКТС (26,7% з яких забезпечуються дисциплінами вільного вибору студента) із зазначеним терміном навчання – 1 р. та 4 місяці. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин, що відповідає вимогам п. 5 ст. 5, п. 13 частини першої ст. 1 Закону України «Про вищу освіту». Також ОП містить загальні та фахові компетентності, визначені Стандартом вищої освіти спеціальності 053 Психологія другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого 24.04.2019 р. Мінімум 35% обсягу ОП має бути спрямовано на забезпечення загальних та фахових компетентностей за спеціальністю, що визначені цим Стандартом вищої освіти. ОП повністю відповідає встановленим вимогам.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП структурована на обов'язкові (66 кредитів) та вибіркові (24 кредити) ОК. Всередині обов'язкових ОК є диференціація на ОК загальної та професійної підготовки, а всі вибіркові ОК в ОП подано як «Вибіркові компоненти освітньої програми». Водночас, в СО та на зустрічі гаранта з ЕГ підкреслювалося, що це можуть бути ОК будь-якої ОП, що реалізується у ХНУ. Аналіз змісту ОК та взаємозв'язків між ними дозволяє ЕГ констатувати логічність їх розміщення та послідовність викладання. Так, у 1 семестрі магістранти опановують ОК «Психологічна допомога у соціальній сфері», у 2 семестрі на основі результатів навчання, сформованих у межах вищезазначеного ОК, здобувачі переходять до вивчення більш вузькоорієнтованих ОК «Кризове сімейне консультування» та «Інноваційні психологічні технології», а в 3 семестрі отримані в межах цих ОК знання та вміння застосовуються здобувачами при проходженні «Переддипломної практики», написанні «Кваліфікаційної роботи магістра» та складанні «Атестаційного екзамену». Педагогічній практиці у закладах вищої освіти передують вивчення ОК «Педагогіка та психологія вищої школи». Всі ПРН, ЗК та ФК співвідносяться з обов'язковими ОК та ними забезпечуються. Як зазначалося вище, у ЕГ виникли сумніви щодо можливостей формування ЗК10 (здатність спілкуватися іноземною мовою) в межах ОК «Переддипломна практика», але ЕГ отримала пояснення від НПП, що розвиток ЗК10 обумовлюється роботою здобувачів з іншою літературою під час написання кваліфікаційної роботи, результати якої апробовуються безпосередньо під час переддипломної практики. Аналіз програми «Переддипломної практики» (<http://surl.li/dhaiz>) підтвердив наявність завдань, виконання яких передбачає вивчення здобувачами закордонних публікацій: «Опрацювання та аналіз професійно важливих знань, відповідно теми магістерського дослідження, із різних джерел з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій». Перелік ПРН, закріплених за «Педагогічною практикою в закладах вищої освіти» та «Переддипломною практикою», не містить ПРН08 (оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації), ПРН09 (вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності), ПРН10 (здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності). До речі, відображення у програмі «Переддипломної практики» останнього ПРН було б цілком логічним у контексті процитованого вище завдання. Як зазначалося у підкритерії 1.4, «Кваліфікаційна робота» та «Атестаційний екзамен» лише сумарно відображають усі ПРН, визначені Стандартом та ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП, що акредитується, відповідає предметній області, визначеній Стандартом вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Загалом ОП містить 13 нормативних ОК, з яких мінімум 92% за змістом безпосередньо відповідають опису предметної області («Педагогіка та психологія вищої школи», «Психологія інтелекту», «Психологія толерантності», «Інноваційні психологічні технології» тощо). Аналіз матриць відповідності професійних компетентностей компонентам ОП засвідчив спрямованість цих ОК на формування як ЗК, так і ФК. Зокрема ЗК1 (здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях) забезпечується ОК «Кар'єрний коучинг», «Психологічна допомога у соціальній сфері», «Кризове сімейне консультування», «Соціально-психологічний супровід осіб у складних життєвих обставинах», «Педагогічна практика у закладах вищої освіти». ЗК2 (здатність проведення досліджень на відповідному рівні) забезпечується ОК «Методологія та організація наукових досліджень», «Психологія інтелекту», «Переддипломна практика». ФК1 (здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики) забезпечується ОК «Методологія та організація наукових досліджень», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Педагогічна практика у закладах вищої освіти» та «Переддипломна практика». ФК2 (здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості) забезпечують ОК «Методологія та організація наукових досліджень», «Психологія інтелекту» та «Переддипломна практика». Назва такого ОК, як «Методологія та організація наукових досліджень» не містить безпосереднього згадування про психологію, проте ознайомлення з силабусом цього ОК (<http://surl.li/dhasm>) засвідчує його спрямованість на підготовку безпосередньо здобувачів спеціальності 053 Психологія (наприклад, тема «Статистичні критерії в психолого-педагогічних дослідженнях»). Проведений ЕГ

аналіз матриці відповідностей професійних компетентностей ОК, матриці забезпечення ПРН відповідними ОК, а також силабусів ОК (у тому числі, «Педагогічна практика у закладах вищої освіти» та «Переддипломна практика», «Атестаційний екзаме́н», «Кваліфікаційна робота») дозволяє зробити висновок про відповідність змісту ОП об'єкту, цілям навчання, теоретичному змісту предметної області, методам, методикам та технологіям, визначеним в описі предметної області, а також орієнтації ОП як освітньо-професійної.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів шляхом забезпечення права на вільний вибір навчальних дисциплін затверджено у «Положенні про порядок організації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у ХНУ» (<https://bit.ly/3vnN6BD>). Каталог вибіркових ОК за ОП «Психологія» у 2022/23 навч. р. містить назви 11 різних за змістом практично орієнтованих дисциплін («Конфліктологія», «Арттерапія», «Когнітивно-поведінкова терапія», «Основи сутестології» тощо). Порівняння переліку вибіркових ОК з каталогів 2021/22 навч. р. та 2022/23 навч. р. за ОП, що акредитується, доводить розширення списку та вилучення з нього деяких ОК (наприклад, «Військова психологія»). Спількування ЕГ з НПП та здобувачами підтвердило зrealізованість права вибору магістрантами ОК (наприклад, ОК «Арттерапія» обирався студентами заочної форми навчання та не обирався студентами денної форми). У «Положенні про порядок організації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у ХНУ» зазначено, що здобувач вищої освіти може реалізувати довільний вибір навчальних дисциплін із запропонованого переліку у межах галузі знань / спеціальності, до якої відноситься освітня програма, із запропонованого переліку кафедрами для інших спеціальностей / освітніх програм як ідентичного, так й іншого рівнів вищої освіти тощо. У СО та під час зустрічі з ЕГ гарантом ОП підкреслювалося, що здобувачі мають право використати всі 24 кредити, щоб обрати ОК з різних ОП, які реалізуються у ХНУ. Але відсутність розмежування в ОП кредитів, які відводяться на вибіркові ОК за іншими ОП та рівнями вищої освіти, та кредитів, які відводяться на вибіркові ОК за ОП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, на практиці призводить до відсутності у здобувачів досвіду вибору ОК з інших ОП. Найвизначнішим у здобувачів за ОП «Психологія» є досвід вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок неформальної освіти, що регламентується «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ» (<https://bit.ly/3zFuejP>). Так, проходження курсу «Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфортне для всіх» М. Абдрахмановою, І. Голець та ін. було зараховано здобувачам вищої освіти замість тестового контролю, передбаченого силабусом ОК «Психологія толерантності». Також індивідуальна освітня траєкторія здобувачів за ОП, що проходить акредитацію, забезпечується можливістю відвідувати наукові гуртки («Школа юного консультанта», «Академія гармонійних сімейних стосунків» та ін.), брати участь у науково-практичних конференціях, вільно вибирати теми кваліфікаційної магістерської роботи, місця проходження практики тощо. Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії також регулюється «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ» (<https://bit.ly/3zFuejP>). Але за ОП, що проходить акредитацію, досвід академічної мобільності у здобувачів відсутній.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка, згідно «Положення про практичну підготовку здобувачів освіти ХНУ» (<https://bit.ly/3cPqOSA>), реалізується через різного виду практики. Загалом ОП передбачає два види практики: «Педагогічну практику у закладах вищої освіти» (2 семестр) та «Переддипломну практику» (3 семестр). «Педагогічна практика у закладах вищої освіти» складає 3 кредити ЄКТС та забезпечує закріплення, поглиблення й узагальнення теоретичних знань, здобутих магістрантами під час навчання на ОП «Психологія», освоєння методики викладацької діяльності та набуття практичних навичок з організації і навчально-методичного забезпечення освітнього процесу у закладах вищої освіти (<http://surl.li/dhbka>). Базою педагогічної практики у закладах вищої освіти є, насамперед, ХНУ. «Переддипломна практика» складає 6 кредитів ЄКТС та спрямована на формування у майбутніх психологів уміння вирішувати складні завдання професійної діяльності, проведення досліджень та здійснення інновацій у галузі психології. Базами переддипломної практики для ОП є: центри у складі кафедри (Хмельницький психологічний центр, Навчально-наукова лабораторія медико-психологічних досліджень та ін.), Хмельницький обласний центр соціально-психологічної допомоги, Оздоровчий комплекс для дітей з ООП, КНП Хмельницька обласна лікарня ХОР тощо (<https://psy.khmmu.edu.ua/praktyka/>). Зазначимо, що кафедра має понад 30 угод із різними закладами та установами щодо використання їх як баз практики здобувачів. Про досвід забезпечення практичної підготовки здобувачів за ОП, що акредитується, на зустрічі з ЕГ повідомили А. Андрейчак (директор Державного закладу «Хмельницький обласний центр соціально-психологічної допомоги»), В. Вінярський (керівник Оздоровчого комплексу для дітей з ООП), Н. Русенко-Бабій (директор ХЗДОН№21 «Ластівка») та ін. Згідно з матрицею відповідності професійних компетентностей ОК ОП, Педагогічна практика в закладах вищої освіти забезпечує формування ІК1, ЗК1, ЗК3, ФК1, ФК4, ФК5, ФК8, ФК10, ФК11, ПРН1, ПРН 5, ПРН6, ПРН11, ПРН12. «Переддипломна практика» забезпечує формування ІК1, ЗК2, ЗК3, ЗК8, ЗК10, ФК1-5, ФК8, ФК11-13, ПРН1-7, ПРН12-14. Як зазначалося вище, на думку ЕГ, можливості двох передбачених програмою практик використовуються не повністю, адже і «Педагогічна практика у закладах вищої освіти», і «Переддипломна практика» не передбачають досягнення ПРН08, ПРН09, ПРН10. Практична спрямованість ОП забезпечується не лише двома видами практик, але й практико-орієнтованими дисциплінами («Кар'єрний коучинг», «Психологічна допомога в соціальній сфері», «Кризове сімейне консультування» тощо). Кількість годин, відведених в ОП на лекційну аудиторну роботу в межах

обов'язкових ОК (249 год.) є меншою за кількість годин, відведених в ОП на практичні та лабораторні заняття в межах обов'язкових ОК (300 год.).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В ОП закладена можливість набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) при формуванні ЗК: здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК3), здатність поважати різноманітність та мультикультурність (ЗК5), здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК6), здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК7), здатність розробляти та управляти проектами (ЗК8), здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗК9), здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК10). Згідно поданих матриць відповідності, soft skills формуються у межах ОК «Методологія та організація наукових досліджень», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Кар'єрний коучинг», «Психологічна допомога в соціальній сфері», «Психологія інтелекту», «Психологія толерантності» і т.п. Можливості розвитку soft skills наявні і у здобутті ФК: здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах (ФК6), здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності (ФК7), здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію (ФК8), здатність дотримуватись у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями (ФК9) та ін. Згідно поданих матриць відповідності, перелічені soft skills формуються у межах ОК «Методологія та організація наукових досліджень», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Кар'єрний коучинг», «Психологія толерантності», «Кризове сімейне консультування», «Соціально-психологічний супровід осіб у складних життєвих обставинах» та ін. Розвиток soft skills корелює з досягненням таких ПРН: доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях (ПРН7), оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації (ПРН8), вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності (ПРН9), узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій) (ПРН10) тощо. Згідно матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП, soft skills формуються у межах ОЗП01, ОЗП21, ОЗП03, ОЗП04, ОПП01, ОПП02, ОПП03, ОПП04, ОПП06 та ін. Розвитку soft skills (зокрема, здатності генерувати нові ідеї, здатності діяти на основі етичних міркувань, здатності діяти соціально відповідально та свідомо та ін.) сприяє участь здобувачів у наукових гуртках, виступи на науково-практичних конференціях, участь у волонтерському русі (робота з біженцями з України у м. Брно, Чехія) тощо.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

В Україні затверджено два професійні стандарти за спеціальністю Психологія: «Практичний психолог (соціальна сфера)» (24.11.2020 р.) та «Практичний психолог закладу освіти» (3.02.2021 р.). У СО та на зустрічі з ЕГ гарантом була надана інформація, що ОП ураховує вимоги професійного стандарту «Практичний психолог (соціальна сфера)», що є цілком логічним у контексті особливостей ОП. ЗК ОП корелюють із ЗК, визначеними в професійному стандарті. Наприклад, ЗК ОП «здатність генерувати нові ідеї» співвідноситься із ЗК стандарту «здатність генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності та реалізовувати їх», ЗК ОП «здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)» – із ЗК стандарту «здатність діяти соціально відповідально та свідомо, цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність» тощо. Трудові функції, визначені в професійному стандарті, можуть реалізовуватися випускниками цієї ОП, адже вони корелюють з її ПРН. Наприклад, «здатність здійснювати профілактику негативних соціальних проявів в поведінці соціальних груп та окремих осіб» (професійний стандарт) забезпечується ПРН ОП «розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість»; «здатність виявляти психологічні потреби осіб різних вікових та соціальних груп, представників вразливих верств населення та осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах» (професійний стандарт) забезпечується ПРН ОП «визначати напрями соціально-психологічного супроводу осіб у складних життєвих обставинах, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадптації учасників бойових дій та їх сімей» тощо. Зазначимо, що досягнення цих важливих для практичного психолога соціальної сфери ПРН забезпечується використанням в ОП можливостей спеціалізованих лабораторій (Навчально-наукова лабораторія медико-психологічних досліджень, Лабораторія інклюзивної педагогіки тощо). Водночас, в ОП у пункті «Придатність до працевлаштування» першою позицією прописана можливість випускника працювати викладачем (за уточненням ЕГ, викладачем закладу вищої освіти – асистентом), проте професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (<https://cutt.ly/VOg9JlR>) від 23.03.2021 р. в ОП не враховувався. Це несе ризики, що випускники ОП можуть не володіти, наприклад, здатністю «готувати документи та матеріали до засідань кафедри,... брати участь у нарадах, робочих групах, професійних об'єднаннях», здатністю «визначати мету, структурні компоненти ОП, ПРН» тощо. Крім того, в ОП у пункті «Придатність до працевлаштування» зазначено, що «випускники програми можуть працювати на посаді психолога у закладах системи освіти», при цьому професійний стандарт «Практичний психолог закладу освіти» проектною групою також не враховувався.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Визначення обсягу ОП та її окремих компонентів регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://bit.ly/3OH6JLy>), «Положенням про організацію та контроль самостійної роботи здобувачів освіти ХНУ» (<https://bit.ly/3P8CMo3>). Загальним критерієм обсягу ОП є кредити ЄКТС. Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти складає 90 кредитів ЄКТС. Згідно «Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ», нормативна тривалість навчання за ОП визначається в академічних роках. Для рівнів вищої освіти навчальне навантаження здобувача освіти денної форми зазвичай становить 60 кредитів ЄКТС на один академічний рік. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ», «навчальний час, відведений на самостійну роботу студентів, регламентується навчальним планом і, як правило, коливається від 1/2 до 2/3 загального обсягу навчального часу (у годинах), відведеного на вивчення навчальної дисципліни». При загальній кількості 2700 год. за ОП, аудиторна робота становить 819 год. (або 30,3%), що відповідає зазначеним у документах нормам. Що стосується заочної форми навчання, то в «Положенні про організацію освітнього процесу у ХНУ» зазначено, що «сукупна тривалість аудиторних занять за заочною формою навчання не може перевищувати 20 відсотків від обсягу навчальних занять плану за денною формою навчання (орієнтовно 2–3 академічні години на один кредит ЄКТС)». За навчальним планом заочної форми навчання, аудиторні заняття становлять 196 г., що складає 23,9% від годин, запланованих на аудиторну роботу на денній формі навчання (тобто тривалість аудиторних занять на заочній формі навчання є трохи вищою за зазначену у вимогах). ЕГ відзначає диференційований підхід до розподілу аудиторних годин на лекційні та практичні (лабораторні) заняття в межах різних ОК, що зумовлено їх специфікою. Наприклад, ОК «Педагогіка та психологія вищої школи» має 34 год. лекційних та 17 год. практичних занять, а ОК «Кар'єрний коучинг», навпаки, 17 год. лекційних та 34 год. лабораторних занять.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ОП не передбачає дуальної форми навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Змістова різноманітність та практична орієнтованість вибіркового ОК за ОП, поданих у каталозі. 2. Широкі можливості у здобувачів вибору місць проходження переддипломної практики. 3. Переважання годин, відведених на практичні (лабораторні) заняття над годинами, відведеними на лекційну роботу, посилює можливості практичної підготовки здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Відсутність у навчальному плані до ОП розмежування кредитів, які відводяться на вибіркові ОК за іншими ОП та / або рівнями вищої освіти, та кредитів, які відводяться на вибіркові ОК за ОП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. 2. У пункті ОП «Придатність до працевлаштування» зазначаються функції та посади (наприклад, 23 Викладачі; психолог у закладах системи освіти), які вимагають врахування професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти» та професійного стандарту групи професій «Викладачі закладів вищої освіти». Рекомендації ЕГ: 1. Диференціювати кількість кредитів (із загальної кількості 24), які відводяться на вибіркові ОК за іншими ОП та / або рівнями вищої освіти, та кредитів, які відводяться на вибіркові ОК за ОП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. 2. Врахувати в ОП вимоги професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти», професійного стандарту групи професій «Викладачі закладів вищої освіти» або переглянути функції та посади, зазначені в пункті ОП «Придатність до працевлаштування».

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП «Психологія» має загальну відповідність та узгодженість з якісними характеристиками за Критерієм 2. Обсяг ОП повністю відповідає чинному законодавству. ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему. Обсяг ОП та окремих ОК у кредитах ЄКТС дозволяє їм досягти цілей та ПРН. Всі ПРН, загальні та фахові компетентності співвідносяться з обов'язковими ОК та ними забезпечуються. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 053 Психологія. ОП дає можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію здобувачів, набувати практичну підготовку. ОК ОП передбачено формування у здобувачів вищої освіти навичок soft skills. При визначенні цілей ОП та ПРН ураховано професійний стандарт «Практичний психолог (соціальна сфера)», що відповідає особливостям ОП. ЕГ дійшла висновку, що ОП «Психологія» за Критерієм 2 відповідає рівню В. Визначені слабкі сторони не мають суттєвого впливу на підсумковий рівень відповідності критерію.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому висвітлені на офіційному сайті ХНУ (<https://bit.ly/3eUupQB>), там же надано алгоритм дій вступника (<https://cutt.ly/KBfWuUw>). У переліку спеціальностей та ОП, на які оголошується набір на другий (магістерський) рівень вищої освіти, зазначено перелік конкурсних предметів для тих, хто вступає на основі ОКР «бакалавр» (<https://cutt.ly/hBfQ2XE>). Інформація для вступників на базі ОКР «магістр» / «спеціаліст» висвітлена на сторінці кафедри психології та педагогіки ХНУ (<https://cutt.ly/oBfWqg4>). Розклад вступних випробувань (<https://cutt.ly/eBfWeEc>) та програми іспитів також є у вільному доступі (<https://cutt.ly/jBfWfLJ>). Правила прийому не містять дискримінаційних положень, чітко визначені та доступні для потенційних вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Перелік конкурсних предметів для вступу на ОП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти у 2022 р. для вступників на базі ОКР «бакалавр» містив: магістерський тест навчальної компетентності (вага МТНК - 0,5) та фахове вступне випробування (вага - 0,5). Мінімальна кількість балів для допуску - 100 (і для фахового вступного випробування, і для МТНК). У випадку рівності балів передбачено порівняння мотиваційних листів (зазначеного випадку на ОП не було). Вимоги та критерії оцінки мотиваційних листів розміщено на сайті ХНУ (<https://cutt.ly/LBfkcvQ>). Вступ на ОП на основі ОКР «магістр» / «спеціаліст» відбувався за результатами вступного іспиту з іноземної мови та фахового вступного випробування. Вступ у 2021 р. на основі ОКР «бакалавр» проводився на базі єдиного вступного іспиту (ЄВІ) з іноземної мови та фахового вступного випробування; на основі ОКР «магістр» / «спеціаліст» проводився на базі вступного іспиту з іноземної мови та фахового вступного випробування. Змістове наповнення програми вступного фахового випробування (<https://bit.ly/3S9p2Lp>) містить перелік питань із загальної, вікової та педагогічної психології, а також із психологічного консультування (хоча у СО написано «з практичної психології»). Аналіз змісту самих запитань дозволяє зробити висновок, що вони не повною мірою враховують особливості самої ОП «Психологія», а саме: надання психологічної допомоги учасникам бойових дій та їх сім'ям, представникам соціально вразливих категорій населення і особам, що перебувають в складних життєвих обставинах. У програмі вступного фахового випробування (<https://bit.ly/3S9p2Lp>) відсутні критерії оцінювання, не зазначено форму проведення іспиту чи його структуру.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ХНУ правила визначення результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, регулюються «Положеннями про порядок визнання та перерахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://cutt.ly/LBfEsLR>), «Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://cutt.ly/zBh9pDP>) та «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ» (<https://cutt.ly/RBfTG6G>). У них висвітлено питання організації та реалізації академічної мобільності, інформаційного забезпечення та супроводу академічної мобільності, академічної мобільності іноземних громадян, правового та фінансового забезпечення академічної мобільності та власне, питання визнання і перерахування результатів програми академічної мобільності (у тому числі, висвітлено шкали переведення результатів оцінювання академічних досягнень здобувачів вищої освіти із інституційної (чотирибальної) шкали та шкали ЄКТС у 100-бальну шкалу і навпаки). Зазначені правила є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Практика визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, на ОП відсутня.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання і зарахування результатів навчання, набутих здобувачами у неформальній та інформальній освіті на ОП «Психологія» здійснюється на основі «Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://cutt.ly/lBfEsLR>). Відповідно до зазначеного положення, здобувачі можуть звернутись із заявою про визнання і зарахування результатів навчання з ОК у повному чи частковому обсязі. Алгоритм дій у випадку повного перезарахування ОК, передбачає: звернення здобувача із заявою (додаються сертифікати, свідоцтва, освітні програми) до декана факультету про визнання результатів навчання, декан видає розпорядження про створення комісії (гарант ОП, завідувач кафедри, викладач з ОК), комісія розглядає документи, проводить співбесіду із здобувачем освіти. У разі встановлення недостатнього рівня знань здобувача чи невідповідності обсягу дисципліни ОП комісія приймає рішення про призначення додаткової атестації, для чого встановлює її форму та строки проведення. Про проведення атестації здобувача ознайомлюють з РП ОК та контрольними питаннями, за якими перевірятимуться сформовані ЗК, ФК, ПРН. При відмові у зарахуванні результатів навчання у здобувача є можливість подати на апеляцію. При виникненні необхідності зарахування певних розділів чи видів навчальної роботи з ОК здобувач звертається із заявою до завідувача кафедри. Завідувач доручає відповідному викладачеві провести перевірку знань із заявлених розділів дисципліни і на основі висновків викладача приймає рішення щодо задоволення (незадоволення) заяви здобувача вищої освіти. У силабусах ОК ОП прописано варіації е-курсів, які здобувачі можуть пройти у рамках неформальної освіти, з чітким зазначенням релевантності конкретного курсу форми контролю чи темі у межах ОК. Така практика робить чіткою, прозорою та зрозумілою систему визнання результатів неформальної освіти. Зустріч ЕГ зі здобувачами ОП показала, що вони добре ознайомлені з можливістю зарахування результатів неформальної освіти у межах ОК та мають відповідний досвід. Так, наприклад, здобувачам К. Дуднік та О. Ковальовій було перезараховано теми «Етапи та технології коучингу» в ОК «Кар'єрне консультування та коучинг»; здобувачці Н. Нахарізі перезараховано індивідуальні домашні завдання (теми 2-5) в ОК «Тренінг особистісного росту»; здобувачами М. Абдрахманова, С. Бриндзак, Н. Верхогляд, І. Голець та ін. пройдено курс «Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфортне для всіх» на освітній платформі Prometheus, який було перезараховано замість тестового контролю ОК «Психологія толерантності».

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Підбір та висвітлення можливих варіацій неформальної освіти із зазначенням їх релевантності певним розділам чи видам навчальної роботи з ОК у силабусах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Програма вступного фахового іспиту лише частково враховує особливості самої ОП, не містить критерії оцінювання, не описує форму чи структуру його проведення. 2. Відсутня практика академічної мобільності здобувачів. Рекомендації ЕГ: 1. Переглянути програму вступного фахового іспиту для врахування особливостей та фокусу ОП «Психологія», а також забезпечення прозорості результатів оцінювання. 2. Сприяти залученню здобувачів до програм академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на ОП «Психологія» є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, є у вільному доступі на сайті ЗВО. Доступними та зрозумілими також є правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та у неформальній / інформальній освіті. Наявна практика перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Враховуючи вищезазначене, а також те, що на ОП відсутній досвід академічної мобільності здобувачів, програма вступного фахового іспиту не повною мірою враховує особливості самої ОП, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Психологія» та освітня діяльність за цією ОП загалом відповідають критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Організація навчального процесу, а також використання різних форм і методів навчання та викладання на ОП здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://cutt.ly/SBzVXZd>) та «Порядку організації освітньої діяльності за технологіями дистанційного навчання у ХНУ» (<https://cutt.ly/zBzBljP>), згідно з яким освітній процес здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи, які сприяють досягненню ПРН. Основними видами навчальних занять є: лекція, практичне заняття, лабораторне заняття, консультація. Під час зустрічі зі здобувачами та НПП ЕГ встановила, що викладачі ОП в освітньому процесі використовують як традиційні форми роботи, так і інноваційні (наприклад, здобувачі називали розроблені авторські методик з арт-терапії, діагностики інтелекту чи сімейного консультування). У ході зустрічі з НПП О. Варгата та Л. Подкоритова акцентували увагу на гнучкості форм і методів, які застосовують НПП. Є. Потапчук («Психодіагностика шлюбного потенціалу міжособистісної сумісності партнерів»), А. Ігумнова «Модель і програма психокорекції негативних психічних станів студентів ВНЗ») та ін. конкретизували назви авторських методик та методів навчання, які застосовуються ще й з метою розвитку соціальних навичок здобувачів. Інтерв'ю зі здобувачами та НПП дозволило ЕГ сформулювати думку, що методи навчання корелюють зі специфікою ОК (наприклад, проведення тренінгових занять з ОК «Кар'єрний коучинг») та дозволяють досягти професійних компетентностей і ПРН ОП. На зустрічах здобувачі висловили задоволеність методами та формами, які використовують НПП в освітньому процесі, зазначили їх студентоцентрованість, практикоорієнтованість та значимість для практичної підготовки психологів. Наприкінці кожного семестру проводиться опитування здобувачів щодо оцінювання якості викладання навчальних дисциплін, в якому є питання щодо доступності викладання навчального матеріалу. 95,3% дали позитивну відповідь на поставлене питання (<http://surl.li/dikfz>). За свідченнями здобувачів освіти та проректора В. Лопатовського, у ХНУ в руслі студентоцентрованого підходу створені умови для дистанційного навчання на платформі Moodle. На сайті кафедри представлено силабуси всіх ОК (<https://psy.khmn.edu.ua/magistr/>), але методи та форми навчання подано лише в частині силабусів (наприклад, ОК «Іноземна мова за професійним спрямуванням»). НПП пояснили, що форма силабусу не передбачає відображення методів та форм навчання. Ця інформація міститься у робочих програмах ОК, які не розміщуються у загальному доступі (на прохання ЕГ робочі програми були продемонстровані здобувачами на платформі Moodle). Думка студентів враховується при навчанні за даною ОП, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація про цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання, ОК представлена в силабусах навчальних дисциплін, що розміщені у вільному доступі на сторінці кафедри вебсайту університету (<https://psy.khmn.edu.ua/magistr/>). Робочі програми доступні здобувачам через модульне середовище для навчання (<https://msn.khnu.km.ua/>). Слід зазначити, що в силабусах не міститься розгорнутий перелік завдань з ОК (лише в робочих програмах). Наприклад, значна частина силабусів містить тип завдання «творчі роботи» (ОК «Арт-терапія»), «індивідуально творчі завдання» (ОК «Педагогіка та психологія вищої школи») і т. д., але що саме це за завдання – з силабусів не зрозуміло. Аналіз силабусів також дозволив визначити, що вони не містять інформації щодо ЗК та ФК, які формує ОК. Здобувачі підтвердили, що мають доступ до навчального контенту, розташованого на платформі Moodle (<https://msn.khnu.km.ua/>): тексти лекцій, завдання до практичних робіт, список рекомендованих літературних джерел, прикріплені посилання на перелік курсів, рекомендованих для неформальної освіти (було продемонстровано у системі Moodle під час зустрічі фокус-груп). Оцінювання знань здобувачів вищої освіти регламентується «Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<http://surl.li/cochz>), яке визначає процедуру формування поточних оцінок за видами робіт і оцінюванням результатів навчання здобувачів у семестрі за ваговими коефіцієнтами. Детальна інформація щодо особливостей оцінювання, зі слів НПП, повідомляється викладачами безпосередньо на першому занятті та ознайомлювальному семінарі перед початком занять. Це було підтверджено здобувачами під час інтерв'ю з ЕГ.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП «Психологія» другого (магістерського) рівня реалізується за рахунок участі здобувачів у Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях (приклади сертифікатів здобувачів надано на запит ЕГ до електронного кабінету експертів). Основи розуміння дослідницької та наукової роботи формуються ОК «Методологія та організація наукових досліджень». Обов'язковим є здійснення науково-прикладного дослідження у формі підготовки «Кваліфікаційної роботи». Для проведення даного виду дослідження у магістрантів передбачена «Переддипломна практика». Здобувачам ОП надається можливість проводити дослідження у центрах та лабораторіях: Навчально-наукова лабораторія медико-психологічних досліджень, Лабораторія інклюзивної педагогіки, «Центр інноваційної педагогіки та психології, Хмельницький

психологічний центр. Під час інтерв'ю, магістранти зазначили, що беруть участь у наукових гуртках кафедри. При кафедрі діє 9 наукових гуртків, які відповідають різним науковим інтересам здобувачів (<https://psy.khmn.edu.ua/gurtky/>). НПП під час онлайн зустрічі зазначили, що при кафедрі діє наукова школа «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя», керівником якої є Є. Потапчук. Наданий на запит ЕГ Протокол засідання кафедри №5 від 20.12.2021 р. з переліком затверджених тем кваліфікаційних робіт здобувачів доводить залученість магістрантів до діяльності цієї наукової школи (наприклад, І. Качан «Психологічні особливості впливу сім'ї на формування «Я - концепції» у дітей підліткового віку»).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

За «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<https://cutt.ly/iBz2rMe>), в ЗВО діє внутрішня система забезпечення якості освіти, відповідно до якої силабуси та робочі програми ОК мають оновлюватись з урахуванням вимог сучасної науки. Періодичному перегляду підлягають ОП, навчальні плани, робочі програми ОК на предмет їх відповідності нагальним вимогам ринку праці та рекомендаціям стейкхолдерів тощо. Бесіда з НПП дозволила ЕГ з'ясувати, що викладачі систематично оновлюють навчально-методичні матеріали, силабуси та робочі програми ОК, імплементуючи власний досвід підвищення кваліфікації, стажування, сучасних досліджень у ОК, що викладають. Так, наприклад, результати стажування О. Варгатої у ЖДУ імені Івана Франка «Використання новітніх технологій, методів та засобів у навчально-методичній та науковій діяльності» знайшли відображення у змісті ОК «Педагогіка та психологія вищої школи»; стажування О. Василенко в Науково-дослідному інституті Люблінського науково-технологічного парку «Академічна доброчесність при підготовці магістрів та здобувачів доктора філософії (PhD) в країнах Європейського Союзу та Україні» (м. Люблін, Республіка Польща) відображено в темі лекції № 9 «Академічний плагіат та підвищення якості наукових досліджень» ОК «Методологія та організація наукових досліджень»; результати підвищення кваліфікації О. Василенко за програмою «Підготовка грантової заявки – від теорії до практики» (м. Хмельницький, Україна) відображено в темі лекції № 14 «Проектна діяльність науковця як шлях до професійного зростання» в ОК «Методологія та організація наукових досліджень». Також викладачі регулярно оновлюють зміст ОК за результатами власних наукових досліджень. Аналіз силабусів дозволяє визначити, що теми лекційних та практичних занять відповідають актуальному стану науки, список рекомендованих джерел представлений сучасною вітчизняною науковою та навчально-методичною літературою. Водночас, посилання на закордонні видання у списках рекомендованих джерел, розміщених у силабусах, є поодинокими.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Під час проведення експертизи, було з'ясовано, що на ОП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти відсутня практика академічної мобільності, але напрям інтернаціоналізаційної діяльності НПП представлений досить широко. Так, Т. Комар, О. Кулешова, Л. Міхеєва, Л. Подкоритова, А. Руденок, З. Антонова, О. Петяк проходили підвищення кваліфікації за програмою «In search of truth and humanity on the age of war» – Leszczyńskie Center of Positive Psychotherapy (LCPP), Centre of Positive Psychotherapy in Katowice (KCPP) у співпраці з International Medical Corps (США) у 2022р. у м. Лешно, Польща (<https://cutt.ly/NNqTQOv>). З. Антонова, О. Кулешова, Л. Міхеєва, Л. Подкоритова, А. Руденок в рамках програми Erasmus+ проходили стажування в університеті імені Грегора Менделя у 2022 р. у м. Брно, Чеська Республіка (<https://cutt.ly/hBz9Vky>). НПП та здобувачі беруть активну участь в міжнародних конференціях: Міжнародна науково-практична конференція «У пошуках правди та людяності в епоху війни», що відбулась як гуманітарний проект підтримки від WAPP (WSPA), Українського інституту позитивної психотерапії (UIPP), центру позитивної психотерапії в Катовіцах (KCPP) та Лешно (LCPP) у співпраці з International Medical Corp (США) (Т. Комар, З. Антонова, Н. Нахаріза та ін); XIII Міжнародна науково-практична конференція «Perspective of science and practice» (О. Кулешова, І. Васильєва), XIV Міжнародно-науковій конференції «Theoretical and practical foundations of science» (Т. Комар, І. Криворучко) тощо (<http://surl.li/dikvf>). На сайті кафедри презентована співпраця з міжнародними фахівцями: Шимоном Кауеном (доктором соціальної філософії, директором Інституту юдаїки та цивілізації, викладачем в Монаш Університеті (м. Мельбурн, Австралія); Яковом Леонідовичем Обуховим Козаровицьким (кандидатом психологічних наук, психологом-психотерапевтом, професором, президентом Асоціації організацій розвитку символдрами – Кататимно-імагінативної психотерапії (АОРС КІП) (м. Хайфа, Ізраїль) (<http://surl.li/dikvw>) та ін. Під час онлайн зустрічі ЕГ із здобувачами останні висловили бажання щодо проходження практики за кордоном.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Потужна інтернаціоналізаційна діяльність НПП. Запрошення до реалізації ОП закордонних фахівців-практиків та представників академічної спільноти. 2. Використання НПП в освітньому процесі власних патентованих авторських методик. 3. Залученість магістрантів до діяльності наукової школи «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя» (керівник Є. Потапчук).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Надмірна стислість силабусів (відсутність ЗК, ФК, методів навчання, змісту завдань для здобувачів) не дозволяє отримати необхідний обсяг інформації про ОК (наприклад, при прийнятті рішення щодо вступу на ОП, або прийнятті рішення про вибір того чи іншого ОК). 2. Відсутність досвіду академічної мобільності здобувачів освіти. Рекомендації ЕГ: 1. Розширити опис змісту ОК в силабусах (відобразити ЗК, ФК, методи навчання тощо). 2. Сприяти залученню здобувачів вищої освіти до процесів інтернаціоналізації освіти, участі у міжнародних проєктах, програмах міжнародної академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За результатами експертної оцінки визначено, що ОП «Психологія» узгоджена з якісними характеристиками за Критерієм 4. Навчання та викладання на освітній програмі є студентоцентризованим, практикоорієнтованим процесом; доступ до навчальних матеріалів для здобувачів освіти є відкритим та зручним. ОК розробляються та оновлюються на основі наукових та методичних здобутків НПП. В освітньому процесі застосовують запатентовані авторські методики. НПП ОП є інтегрованими у світову наукову спільноту. Висловлені ЕГ побажання мають характер рекомендацій і не знижують рівень оцінки за відповідним Критерієм.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У ЗВО наявна власна 4-х бальна система оцінювання, яка регулюється «Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://cutt.ly/zBh9pDP>). Відповідно до зазначеного Положення, в ХНУ є вхідний, поточний та семестровий контроль. Контроль і облік поточної успішності студентів здійснюється викладачем шляхом виставлення в «Журналі обліку роботи викладача» та «Електронному журналі обліку успішності» оцінок, отриманих студентом за кожний зарахований вид роботи (згідно із робочою програмою) за 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Основними видами поточного контролю є: оперативний та рубіжний (атестація) контроль. Оперативний контроль проводиться на лекційних та практичних заняттях у різних формах. Рубіжний контроль (атестація) проводиться у семестрі відповідно до встановлених термінів та графіку навчального процесу. Результати рубіжного контролю обраховуються за допомогою автоматизованої програми в системі «Електронний університет» з урахуванням структури дисципліни і вагових коефіцієнтів, встановлених для кожного виду навчальної роботи. Доступ до результатів поточної успішності здобувачів з кожної дисципліни, крім викладача і магістрантів, мають завідувачі кафедр і деканати. Семестровий контроль може проводитись у формі іспиту, диференційованого заліку або заліку. Мінімальний пороговий рівень оцінки з ОК (тобто, коли студент вважається допущеним до семестрового контролю) є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання та становить 60% від максимально можливої кількості балів (тобто середньозважений бал студента за результатами поточного контролю повинен становити не менше 3,00). На зустрічі з ЕГ, здобувачі не змогли назвати мінімальний пороговий рівень балів, але зазначили, що обов'язковим для допуску є виконання певних видів робіт, зазначених в РП ОК. Слід відмітити, що для тих, хто не знайомий з системою оцінювання ХНУ, з силабусів важко розібратись, яка кількість завдань є обов'язковою для виконання. Але на зустрічі з ЕГ здобувачі наголосили, що кожен викладач на першому занятті завжди знайомить із системою та особливостями оцінювання ОК. Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів із зазначенням вагових коефіцієнтів подано у силабусах усіх ОК.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На ОП «Психологія» передбачено написання кваліфікаційної роботи та складання атестаційного екзамену, що відповідає вимогам Стандарту за спеціальністю 053 Психологія другого (магістерського) рівня вищої освіти. Разом з тим, у Стандарті зазначено, що вимогою до атестаційного екзамену є те, що: «атестаційний екзамен за спеціальністю повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених цим Стандартом вищої освіти та освітньої

програмою» (с. 8, <https://cutt.ly/sBjeJSE>). Водночас, як зазначалося у Критеріях 1 та 2, проєктна група не заклала в атестаційний екзаме́н можливості перевірки досягнень усіх ПРН, визначених Стандартом та ОП. При спілкуванні ЕГ з гарантом Т. Комар пояснила, що це є свідомою позицією закладу, який тлумачить положення Стандарту як необхідність відображати всі ПРН ОП сумарно у двох формах атестації (екзамені та кваліфікаційній роботі). Аналогічну думку під час фінальної зустрічі висловив і проректор В. Лопатовський. Ознайомлення з програмами атестаційного екзаме́ну (<http://surl.li/dgvrs>) та кваліфікаційної роботи (<http://surl.li/dgvrw>) дозволило ЕГ переконатися, що дві форми атестації дозволяють оцінити досягнення здобувачами всіх ПРН за ОП. Крім того, на думку ЕГ, перелік ПРН, досягнення яких визначається на атестаційному екзаме́ні, є штучно обмеженим. Наприклад, усна та письмова форми атестаційного екзаме́ну дозволяють оцінити ПРН07 «Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях», яка, між тим, не знайшла відображення у матриці забезпечення ПРН відповідними ОК. Сам іспит складається з 2 частин: 50 тестових завдань з 1 правильною відповіддю та практична частина. Тестові завдання формуються комп'ютерною програмою (в базі якої 400 запитань), що дозволяє розробити індивідуальний тестовий пакет для кожного здобувача. Тестові завдання оцінюються в 5 б. (за кожну правильну відповідь студенту нараховується 0,1 бал). Практична частина оцінюється за шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Яким чином здійснюється загальний підсумок кваліфікаційного іспиту у програмі не зазначено, також як і не зазначено час проведення іспиту (скільки відведено на тести, скільки на практичну частину) та форму проведення практичної частини (зі слів Гаранта, вона проводиться в усній формі). На думку ЕГ, в програмі атестаційного екзаме́ну недостатньо питань, які корелюються з особливістю самої ОП (наприклад, про підготовку «фахівців, здатних надавати психологічну допомогу учасникам бойових дій та їх сім'ям» згадується лише в одному блоку – «Кризове сімейне консультування»).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО діє єдина інформаційна система «Електронний університет», яка передбачає відкритий доступ здобувачів групи, викладача, деканату та завідувача кафедри до електронного журналу за ОК. Об'єктивність екзаменаторів у процесі їх роботи над оцінюванням навчальних досягнень здобувачів ВО регламентується «Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://bit.ly/3beVE48>). Заліки виставляються за результатами поточного оцінювання в «Електронному журналі обліку успішності», а іспити проводяться з використанням критеріїв оцінювання, викладених у РП ОК, при цьому ваговий коефіцієнт іспиту – 0,4, а поточної успішності – 0,6. Використання електронного журналу автоматизує підрахунок середньозваженого балу з коефіцієнтами для кожного виду роботи. Правила щодо контрольних заходів висвітлено у «Положенні про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://cutt.ly/zBh9pDP>). Відповідно до цього положення перескладання семестрового контролю з дисципліни з метою підвищення оцінки не допускається. Повторне складання семестрового контролю з дисципліни, з якої отримана незадовільна оцінка, допускається не більше двох разів: перший раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. Позитивною практикою, на думку ЕГ, є досвід залучення до головування в державній екзаменаційній комісії фахівців, які не працюють у ХНУ. Зокрема у 2021 р. це була О. Шпортун (співкерівник Психологічного центру Fides), яка повідомила про це на зустрічі з ЕГ. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження зазначено у «Положенні про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій» (<https://cutt.ly/VBzfz1r>), «Положенні про порядок запобігання та врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб ХНУ» (<https://cutt.ly/GBzjZay>). Процедури є чіткими, зрозумілими, оприлюдненими на сайті ЗВО. Разом з тим, зустріч ЕГ з представниками студентського самоврядування показала, що здобувачі не мають чіткого уявлення про алгоритм дій у разі конфліктної ситуації, пов'язаної з потребою оскарження результатів контрольних заходів. Можливо, це пояснюється тим, що прецедентів оскарження результатів контрольних заходів на ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ХНУ визначена чітка та зрозуміла політика щодо дотримання академічної доброчесності, яка регламентується «Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ» (<https://cutt.ly/yBzk04R>). У відповідному положенні охарактеризовані прояви академічної недоброчесності, визначено складники системи забезпечення академічної доброчесності, органи супроводу та контролю за академічною доброчесністю, подано види відповідальності за порушення академічної доброчесності. Зустрічі ЕГ з магістрантами, представниками студентського самоврядування дозволили визначити, що здобувачі добре розуміють політику академічної доброчесності, але не достатньо володіють інформацією щодо відповідальності за порушення академічної доброчесності. У ЗВО наявні дві програми для перевірки унікальності текстів (статей, кваліфікаційних робіт, навчально-методичних посібників тощо): Unichек та Anti-Plagiarism (власна розробка ХНУ). Перевірка доступна як для викладачів, так і для здобувачів. Вся перевірка матеріалів здійснюється безкоштовно, без обмеження кількості

знаків. За положенням, для ОП підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти встановлюється мінімальний рівень унікальності тексту кваліфікаційних робіт, що допускаються до захисту – 75%. Разом з тим, здобувачі під час зустрічі з ЕГ кожен раз називали різні відсотки унікальності, які є необхідними для допуску кваліфікаційної роботи до захисту. Всі наукові праці, навчальні та навчально-методичні видання співробітників ХНУ, кваліфікаційні роботи здобувачів освіти розміщуються в інституційному репозитарії ХНУ (<http://elar.khmnpu.edu.ua/>). На ОП «Психологія» активно здійснюється популяризація політики академічної доброчесності (фотозвіти представлено на сайті кафедри (<https://cutt.ly/nBzvN9i>), а викладачі кафедри (Т. Комар, З. Антонова, О. Ігумнова, Л. Подкоритова та ін.) пройшли міжнародне підвищення кваліфікації (вебінар) на тему: «Академічна доброчесність при підготовці магістрів та здобувачів доктора філософії в країнах Європейського союзу та Україні», що проводився у дистанційному форматі Науково-дослідним інститутом Люблінського науково-технологічного парку (м. Люблін, Польща) спільно з IESF ГО «Міжнародна фундація науковців та освітян» (м. Київ, Україна).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Залучення до головування в державній екзаменаційній комісії зовнішніх фахівців, які не працюють у ХНУ, та використання «Електронного журналу обліку успішності» зумовлюють відкритість, прозорість та об'єктивність оцінювання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. Атестаційний екзамен не забезпечує перевірку всіх ПРН, визначених Стандартом і ОП, а його програма недостатньо повно враховує особливості самої ОП (а саме, підготовку фахівців до надання психологічної допомоги учасникам бойових дій та їх сім'ям). 2. Недостатня обізнаність здобувачів щодо відповідальності за порушення академічної доброчесності та алгоритму дій у разі незгоди з результатами оцінювання. Рекомендації ЕГ: 1. Переглянути зміст програми атестаційного екзамену з метою врахування особливостей ОП, а також забезпечення можливості перевірки кваліфікаційним екзаменом усіх ПРН, визначених Стандартом і ОП. 2. Посилити інформування здобувачів щодо академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності та алгоритму дій у разі незгоди з результатами оцінювання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

За результатами експертної оцінки визначено, що ОП «Психологія» загалом узгоджена з якісними характеристиками за Критерієм 5. ЗВО забезпечує здобувачів вищої освіти чіткими та зрозумілими правилами контролю, впроваджує політику дотримання академічної доброчесності. ОП «Психологія» відповідає критерію В з несуттєвими недоліками, які можуть бути виправлені в короткий термін (а саме, перегляд програми атестаційного екзамену, посилення інформування здобувачів щодо академічної відповідальності та алгоритму дій у разі незгоди з отриманою оцінкою).

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час акредитації ЕГ отримала можливість упевнитися у високому професійному рівні викладачів за ОП. Це засвідчує відповідність їх кваліфікації ОК, які вони викладають, наявність відповідної освіти, наукових ступенів та вчених звань, висока активність щодо виконання пунктів Ліцензійних умов, проходження міжнародних стажувань та підвищення кваліфікації. До викладання на ОП залучено викладачів, які мають наукові ступені докторів та кандидатів наук (наприклад, К. Олександренко («Іноземна мова за професійним спрямуванням») – канд. філол. наук та док. психол. наук, виконує пп. ЛУ 1,3,4,7,8, 12, 19; З. Антонова («Кар'єрний коучинг», «Психологічна допомога у соціальній сфері») – канд. психол. наук, пп. ЛУ 1,5,11,12,19; О. Варгата («Педагогіка та психологія вищої школи») – канд. пед. наук, пп. ЛУ 1,2,4,11,12,14,19; О. Ігумнова («Інноваційні психологічні технології») – канд.

психол. наук, пп. ЛУ 1,2,3,4,7,11,12,19; Л. Подкоритова («Психологія толерантності») – канд. психол. наук, пп. ЛУ 1,2,3,4,11,12,15,19,20; Н. Сургунд («Психологія інтелекту») – канд. психол. наук, пп. ЛУ 1,2,3,11,12,14,19,20; Є. Потапчук («Кризове сімейне консультування») – док. психол. наук, пп. ЛУ 1,2,3,4,6,7,8,9,11,12,14,19,20; О. Василенко («Методологія та організація наукових досліджень») – канд. пед. наук, пп. ЛУ 1,2,3,8,12,15,19; Т. Комар («Соціально-психологічний супровід осіб у складних життєвих обставинах») – док. психол. наук, пп. ЛУ1,2,3,4,5,6,7,9,12,14,15,19.). Аналіз наукових праць НПП засвідчив відповідність дисциплінам, що ними викладаються (наприклад, Комар Т. В. «Соціально- психологічні умови успішної соціальної адаптації вихованців закладів інституційного догляду та виховання дітей», фахове вид., 2019р.; Комар Т.В., Овод Ю.В. «Зарубіжний досвід соціально- психологічного супроводу складних життєвих обставин вихованців інтернатних закладів», фахове вид., 2022р.; Василенко О. М. «Основні аспекти написання та публікації статей у вітчизняних журналах, що індексуються в базах даних Scopus та Web of Science», фахове вид.,2019р.; Потапчук Є. М., Балукова А. І. Чинники міжособистісної сумісності майбутніх шлюбних партнерів, фахове вид., 2021р. тощо). Високою є публікаційна активність у виданнях, що індексуються «Scopus» і «Web of Science» (наприклад, Т. Комар, О. Василенко, Є. Потапчук, Н. Сургунд, Л. Подкоритова, О. Варгата). Широкий є перелік навчально-методичної літератури НПП (наприклад, Комар Т.В. «Соціально-психологічний супровід осіб у складних життєвих обставинах: тексти лекцій, розробки практичних занять...», 2021р.; Василенко О.М. «Основи психолого-педагогічних досліджень: методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності 053 «Психологія», 2021р. тощо). Як зазначалося у Критерії 4, викладачі ОП мають запатентовані авторські психологічні методики, а при кафедрі діє наукова школа «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя» (керівник Є. Потапчук). Вищезазначене у комплексі сприяє досягненню визначених ОП цілей та ПРН.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процес конкурсного добору викладачів за ОП «Психологія» другого магістерського рівня у ЗВО регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ХНУ» (<http://surl.li/cvuyz>). Зазначений Порядок відповідає чинним вимогам Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту» й визначає: обов'язковість наявності у претендентів на заміщення вакантних посад відповідних наукових ступенів, вчених знань та/або повної вищої освіти; процедуру проведення конкурсного відбору та обрання за конкурсом, перелік документів для участі у конкурсі. Про прозорість процедури конкурсного відбору свідчить обов'язкове розміщення інформації про його проведення на офіційному сайті ХНУ (<https://khmnu.edu.ua/vakantny-posady/>). Необхідний рівень професіоналізму претендентів на вакантні місця забезпечується шляхом обговорення їх кандидатур на засіданнях кафедр, надання переваг особам із науковими ступенями та вченими званнями, наявністю підвищення кваліфікації за останні п'ять років. У процесі роботи у фокус-групах із НПП та представниками відділів ХНУ ЕГ отримала можливість упевнитися, що вони добре обізнані з існуючими процедурами конкурсного відбору, а самі ці процедури сприяють забезпеченню належного рівня професіоналізму для якісної реалізації ОП. Представники адміністрації ХНУ неодноразово наголошували на своїй чіткій позиції щодо забезпечення прозорості, публічності та якості проведення процедур конкурсного добору НПП. Проректор з науково-педагогічної роботи В. Лопатовський наголосив на важливості врахування двох моментів при конкурсному відборі: обов'язкове виконання 4 пунктів Ліцензійних умов та відповідність компетентностей НПП ОК ОП. Начальник відділу кадрів І. Мартинок відмітила обов'язковість документів про наукові ступені та вищу освіту профілю спеціальності, наявність практичного досвіду, показники рейтингу викладача за попередні роки виконання контракту.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час акредитаційної експертизи членами ЕГ було встановлено факти залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, діяльність яких регламентується «Положенням про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності у вищій освіті у ХНУ» (<https://bit.ly/3oEhUKm>). Зокрема, під час зустрічі з роботодавцями, всі присутні підтвердили свою залученість до реалізації ОП у різний спосіб: участь у семінарах з обговорення ОП, подача письмових пропозицій щодо покращення та реалізації ОП, рецензування ОП, обговорення змісту ОК, викладання фахових ОК та керування практикою здобувачів освіти, проведення атестаційного екзамену та захисту кваліфікаційної роботи. Так, Л. Магохнюк (завідувач кафедри психології КЗВО «Вінницька академія неперервної освіти») зазначила, що співпраця з ХНУ базується на угоді (<https://psy.khmnu.edu.ua/stejkholdery/>), згідно з якою відбуваються зустрічі з НПП, де обговорюються спільні перспективи і напрямки освітньої діяльності; викладачі проходять стажування, що свідчить про обмін досвідом, а також проводяться гостьові лекції (наприклад, з ОК «Методологія та організація наукових досліджень»). Інформація оприлюднена на сайті (<http://surl.li/dilpr>). А. Андрейчак (директор державного закладу «Хмельницький обласний центр соціально-психологічної допомоги») під час зустрічі акцентувала свою увагу на спільно проведених конференціях з кафедрою, участі в семінарах з обговорення ОП, керуванні практикою здобувачів освіти, рецензуванні ОП. Інші стейкхолдери, учасники фокус-групи, також підтвердили свою залученість до організації освітнього процесу: В. Вінярський (керівник Оздоровчого комплексу для дітей з ООП), Н. Русенко-Бабій (директор ХЗДОН²¹ «Ластівка») розповіли про проходження практики здобувачами освіти та збирання матеріалів для написання кваліфікаційної роботи. О. Шпортун зазначила, що брала участь у головуванні в державній екзаменаційній комісії при проведенні атестаційного екзамену та захисті кваліфікаційних робіт. Також представники роботодавців підтвердили той факт, що вони мають можливість вносити пропозиції щодо формування змісту ОК. Так, М. Маліновська зазначила, що зверталася із пропозицією включення до ОП тем з основ

травмотерапії, оскільки це питання є досить нагальним під час воєнного стану, та вивчення питань роботи з дітьми з інвалідністю, на що отримали позитивну відповідь.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Аналіз офіційного вебсайту ЗВО та зустрічі з фокус-групами дозволили встановити залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів у галузі та представників роботодавців, а саме: в межах вивчення ОК «Психологія толерантності» 8.11.2021 відбулася гостьова лекція з практичним психологом, арткоучем Ю. Підпригорою – «Толерантне ставлення до ЛГБТ+ спільноти» (<http://surl.li/dilqk>); 13.12.2021 було проведено гостьову лекцію канд. психол. наук, доц. Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту, дитячим, підлітковим та сімейним психологом, психотерапевтом Т. Матвійчук у напрямку клієнт-центрованої терапії «Підлітковий вік: загадки, запитання, відповіді» (<http://surl.li/dilqo>). У рамках вивчення дисципліни «Кар'єрне консультування та коучинг» бізнес-тренер, коуч МСС, НЛП-практик Є. Перерва познайомив здобувачів із таким підходом, як коучинг, розповів, які технології і методи можна застосувати при кар'єрному консультуванні. У жовтні 2021 р. відбулася гостьова лекція на тему «Основи академічної доброчесності в науковій діяльності» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти в межах вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень», проведена к. пед. н., доц. кафедри психології і соціальної роботи, завідувачкою науково-методичним відділом ХІСТ Університету «Україна» Н. Островською (<http://surl.li/dilqs>). Крім того, практикуючими психологами з числа НПП викладаються такі навчальні дисципліни: «Кризове сімейне консультування» (Є. Потапчук), «Психологічна допомога у соціальній сфері», «Кар'єрний коучинг» (З. Антонова), «Психологія толерантності» (Л. Подкоритова) та ін.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Комплексний аналіз фактів і доказів дозволив ЕГ упевнитися, що система сприяння професійного розвитку викладачів у ХНУ є добре налагодженою та розгалуженою. Наслідками виваженої політики закладу у сфері сприяння професійному розвитку викладачів є досягнення ними значних результатів у цій сфері. Останнім часом пройшли міжнародне стажування такі викладачі за ОП: К. Олександренко «Сучасний університет в системі європейської освіти: методи навчання, науково-педагогічний розвиток, дистанційна освіта та інтернаціоналізація навчального процесу» (м. Пшеворськ, Польща, 2018р., на базі Вищої школи соціальних та економічних наук); О. Ігумнова «Академічна доброчесність при підготовці магістрів та здобувачів доктора філософії (PhD) в країнах Європейського Союзу та Україні» (м. Люблін, Польща, на базі науково-дослідного інституту Люблінського науково-технологічного парку); Є. Потапчук стажування у Вищій школі міжнародних відносин та соціальних комунікацій (м. Хелм, Республіка Польща, 2019 р.); Т. Комар International program in Psychology «Methodology for interdisciplinary research in the social and behavioral sciences» (Glasgow, Scotland, 2021, School of Social and Behavioural Sciences) та ін. Високу активність демонструють викладачі за ОП й стосовно проходження підвищення кваліфікації у межах України як на базі підприємств, установ та організацій, так і ЗВО. ЕГ відзначає, що підвищення кваліфікації НПП у більшості відбувається значно частіше, ніж у нормативно встановлений термін п'ять років. Наприклад, 1) О. Варгата стажування в Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії, 2019р.; стажування в Житомирському державному університеті імені Івана Франка «Використання новітніх технологій, методів та засобів у навчально-методичній та науковій діяльності», 2022 р.; підвищення кваліфікації в Національному університеті «Одеська юридична академія» «Управління науковими та освітніми проектами», 2022 р.; 2) О. Ігумнова стажування у КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти», 2018р.; 3) Н. Сургунд підвищення кваліфікації в Київському інституті сучасної психології та психотерапії з курсу «Клієнт-центрована психотерапія», 2021 р.; 4) Т. Комар навчання за програмою ООН та Канадською організацією «In partnership with CANADA», тренінг «Особливості соціально- психологічної допомоги особам, що знаходяться в кризових та екстрених ситуаціях в результаті військових дій», 2022 р. Центр післядипломної освіти ХНУ пропонує внутрішні програми підвищення кваліфікації: «Психолого-педагогічні засади діяльності викладача університету»; «Розроблення ОП у контексті стандартів вищої освіти»; «Інноваційні форми організації освітнього процесу», «Розвиток професійних компетентностей» (<http://surl.li/dilsg>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності на рівні ХНУ за допомогою як матеріальних, так і нематеріальних методів організовано на високому рівні. Внутрішньою нормативною базою для стимулювання розвитку викладацької майстерності слугують «Правила внутрішнього трудового розпорядку ХНУ» (<http://surl.li/cogkx>), якими встановлено, що за зразкове виконання своїх обов'язків, тривалу і бездоганну роботу, новачі в праці та інші досягнення в роботі можуть використовуватись такі заохочення: а) оголошення подяки; б) нагородження грошовою премією; в) нагородження цінним подарунком; г) нагородження Почесною грамотою; д) занесення в Книгу пошани, на Дошку пошани. Також документом, що регламентує стимулювання розвитку викладацької майстерності, є «Положення про щорічне рейтингове оцінювання роботи НПП ХНУ» (<http://surl.li/cogkx>), відповідно до якого відбувається диференційоване преміювання викладачів згідно з єдиним університетським рейтингом. Співбесіда з викладачами за ОП дозволила впевнитися у функціонуванні системи

стимулювання на основі рейтингового оцінювання роботи НПП, яке також враховується при конкурсному доборі викладачів (за роки попереднього контракту для викладачів ХНУ). Фактами, які доводять реальні заохочення наукових та професійних активностей є накази про преміювання та відзначення працівників. О. Заржицька (заступник головного бухгалтера) на зустрічі з ЕГ розповіла про критерії, за якими НПП отримують премії, та як відбувається методика розрахунку розмірів грошових премій НПП за результатами рейтингу. На підтвердження О. Заржицька розповіла, що згідно з наказом №7 від 23.02.2018 премію отримали Є. Потапчук, Т. Комар, Н. Сургунд, Л. Подкоритова. Також було зазначено, що викладачі отримують грошові премії за науково-дослідну роботу (О. Василенко, Т. Комар).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Високий рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, залучених до реалізації ОП «Психологія»: 100% НПП мають наукові ступені доктора та / або кандидата наук, вчені званнями професора та / або доцента. 2. Забезпеченість освітнього процесу на ОП підручниками і навчальними посібниками авторства НПП. НПП на ОП мають запатентовані авторські психологічні методики, а при кафедрі діє наукова школа «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя» під керівництвом проф. Є. Потапчука. 3. Висока публікаційна активність НПП у закордонних видання, що індексуються базами даних «Scopus» та «Web of Science». 4. Відповідно до особливостей ОП, налагодженість співпраці з установами, які надають допомогу представникам соціально вразливих категорій населення і особам, що перебувають в складних життєвих обставинах. 5. Різноманітність у ХНУ власних програм підвищення кваліфікації НПП. 6. Застосування широкої системи стимулів щодо розвитку викладацької майстерності, інноваційної та наукової активності НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП «Психологія» має повну відповідність та узгодженість із якісними характеристиками за Критерієм 6. НПП, які залучаються до викладання на ОП, мають високий рівень академічної та професійної кваліфікації. Процедури конкурсного добору викладачів є чітко визначеними. Наявний досвід співпраці за ОП, що акредитується, з роботодавцями, професіоналами-практиками. НПП регулярно розвивають свою професійну майстерність та підвищують кваліфікацію. Водночас, за Критерієм 6 ЕГ зафіксувала такі інноваційні практики, як: залучення до викладання на ОП виключно НПП, які мають наукові ступені доктора та / або кандидата наук, практичний досвід їх професійної діяльності; забезпеченість освітнього процесу на ОП підручниками і навчальними посібниками авторства НПП, а також використання запатентованих авторських психологічних методик; функціонування при кафедрі наукової школи проф. Є. Потапчука; висока публікаційна активність НПП у закордонних видання, що індексуються базами даних «Scopus» та «Web of Science»; налагодженість співпраці з установами, які надають допомогу представникам соціально вразливих категорій населення і особам, що перебувають у складних життєвих обставинах; різноманітність у ХНУ власних програм підвищення кваліфікації НПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази, що використовується для реалізації ОП «Психологія», ЕГ пересвідчилась, що фінансові, матеріально-технічні ресурси, а також, навчально-методичне забезпечення є достатнім для досягнення визначених ОП цілей та ПРН. Освітній процес реалізується у навчальних корпусах 3 і 4. Усі аудиторії обладнані мультимедійним забезпеченням, а також враховують можливості підготовки психологів до різних видів професійної діяльності (наприклад, крім стандартних (лекційних) аудиторій, наявний кабінет, оснащений для проведення тренінгових занять, кабінет для комп'ютеризованої діагностики, кабінет, розділений на

зони, для здійснення індивідуального консультування чи психодіагностики та для групових форм роботи). Для користування магістрів також доступні комп'ютеризовані класи (в ХНУ їх 52), спортивні зали (для боротьби, ігрова спортивна зала, тренажерний зал) загальною площею 1000 м², 5 гуртожитків, їдальня, бібліотека (з читальні зали, репозитарій, електронний каталог (<https://cutt.ly/FBTu9Ug>), Навчально-наукова лабораторія медико-психологічних досліджень (<https://cutt.ly/BBTunDD>), Лабораторія інклюзивної педагогіки (<https://cutt.ly/aBzSaAW>), Хмельницький психологічний центр (<https://cutt.ly/TBTuuP8>), Центр інноваційної педагогіки та психології (<https://cutt.ly/pBTugzM>), Лабораторія інформаційно-методичного забезпечення (презентовано під час відеоогляду), Лабораторія з ерготерапії та фізіотерапії (<https://cutt.ly/wBTuR6o>), студентська туристична агенція (<https://cutt.ly/TBTihEX>) та студентський театр (<https://cutt.ly/6BTomte>). Гуртожитки розраховані на 2274 ліжко-місць, умови проживання відповідають санітарно-гігієнічним вимогам. У 2020 році гуртожитки ХНУ відвідував президент України В. Зеленський (<https://cutt.ly/1BDEuaA>), відзначивши якісні умови проживання студентів. Інформація щодо гуртожитків та пунктів харчування оприлюднена на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/UBXVouc>). Бібліотечні фонди систематично оновлюються сучасною літературою (на сьогодні у бібліотеці наявні 7650 видань з психології, з них – 1053 прим. періодичних видань). Усі ОК забезпеченні навчально-методичною літературою, у середовищі Moodle для здобувачів у вільному доступі є тексти лекцій, завдання до практичних занять, робочі програми та силабуси, методичні рекомендації для всіх ОК. У ХНУ функціонує ІС «Електронний університет» (<http://isu1.khnu.km.ua/isu/>) та центр цифрових технологій (<https://cutt.ly/cVTohIW>), що працює над процесом діджиталізації освітнього процесу. На всій території ЗВО діє безкоштовний Wi-Fi. Здобувачі на зустрічі з ЕГ відмітили, що мають можливість в освітньому процесі використовувати психологічний інструментарій, розроблений чи підготовлений викладачами кафедри (наприклад, діагностичні методики, авторські корекційно-розвивальні методики тощо).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічі з викладачами та здобувачами ЕГ пересвідчилася, що здобувачі вищої освіти на ОП «Психологія» забезпечені безоплатним доступом до інфраструктури університету, мережі Internet. ХНУ надає можливість безкоштовно публікувати результати власних наукових досліджень. У ЗВО доступні технічні засоби перевірки робіт на плагіат Unicheck, Anti-Plagiarism (власна розробка ХНУ). Перевірку робіт на плагіат проводить як кафедра, так і окремо бібліотека (перевірка є безкоштовною). Здобувачі та викладачі мають безкоштовний доступ до електронних БД наукової інформації: Scopus, WoS, ScienceDirect, research4life, SpringerNature та ін.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЕГ встановила, що ХНУ створює належні умови для безпеки життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу. Свідченням цього є аналіз відомостей СО і дистанційна екскурсія під час огляду матеріально-технічної бази. У ЗВО облаштовані 8 сховищ. У гуртожитках, навчальних корпусах, укриттях облаштовано сигналізацію із централізованим оповіщенням, камери відеоспостереження. Є мобільні групи реагування із числа штатних охоронців. Усі приміщення, задіяні для освітнього процесу, повністю відповідають державним будівельним нормам та санітарно-гігієнічним вимогам. Для забезпечення психологічного супроводу та психічного здоров'я учасників освітнього процесу у ХНУ функціонує Психологічна служба (<https://cutt.ly/vBzAhhz>) та використовується «Скринька довіри» (<https://khmnu.edu.ua/skrynka-doviry/>). Психологічна служба проводить опитування здобувачів для вияву їх актуального стану, групову-просвітницьку та індивідуальну (консультативну) роботу. Актуальні новини та проведені заходи висвітлено на сайті психологічної служби (<https://cutt.ly/vBzAhhz>). У ХНУ на базі Навчально-наукової лабораторії медико-психологічних досліджень здійснюється оперативний аналіз стану психофізичного здоров'я здобувачів, реалізується програма його самозбереження (за допомогою програми «Е-пас»). У рамках проєктної діяльності на базі ЗВО функціонує Хмельницький психологічний центр, де викладачами кафедри здійснюється просвітницька та психопрофілактична робота (<https://cutt.ly/XBzA4Yg>). У ХНУ створено Лабораторію інклюзивної педагогіки, що забезпечує психолого-педагогічний супровід студентів, людей з особливими освітніми потребами (<https://cutt.ly/aBzSaAW>). В ХНУ розроблено та діє «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та представників інших маломобільних груп населення під час перебування на території ХНУ» (<https://cutt.ly/FBzDtQs>). Активно популяризується здоровий спосіб життя (<https://khmnu.edu.ua/regbijnyj-blagodijnyj-turnir/>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно до СО, освітня підтримка на ОП «Психологія» передбачає взаємодію учасників освітнього процесу через роботу гаранта ОП, кафедри, деканату ФЗПФКС, студентської ради. Під час зустрічі ЕГ зі студентським самоврядуванням здобувачі зазначили, що мають позитивну практику круглих столів з ректором, де можуть обговорити питання, що їх хвилюють, внести власні пропозиції щодо освітнього процесу чи дозвілля. Оскільки під час дистанційного навчання інформаційна підтримка здійснюється через різні канали (групи Viber, Telegram тощо),

то ректор є включеним до кожної студентської групи. На зустрічі ЕГ з НПП викладачі продемонстрували використання ІС «Електронний університет» (<http://isu1.khnu.km.ua/isu/>), в якому є такі складові: електронні журнали викладачів, звіти, електронний деканат, розклад навчання, індивідуальний навчальний план здобувача, система рейтингування у ХНУ. В університеті також успішно функціонує середовище Moodle, де для здобувачів розміщено всю необхідну інформацію щодо ОК. У ХНУ діє Студентська рада (<http://sr.khnu.km.ua/>) відповідно до «Положення про студентське самоврядування у ХНУ» (<http://surl.li/afvqg>). Згідно з цим Положенням, первинна профспілкова організація студентів ХНУ представляє та захищає інтереси своїх членів, опікується питаннями внесення адміністрації університету пропозиції щодо поліпшення умов побуту, відпочинку, медичного обслуговування, оздоровлення, розвитку студентського самоврядування, контролює правильність нарахування стипендій та інших виплат студентам. Для покращення працевлаштування та врахування подальшого шляху здобувачів у ХНУ створено Центр кар'єри (<https://career.khmnu.edu.ua/>) та Асоціацію випускників ХНУ (<http://isu1.khnu.km.ua/av/>). На зустрічі з ЕГ здобувачі зазначили, що за консультацією у рамках освітньої діяльності можуть звернутись до викладачів кафедри, гаранта ОП та завідувача кафедри. У ЗВО також надаються психологічні консультативні послуги Психологічною службою (<https://cutt.ly/vBzAhhz>) та Хмельницьким психологічним центром (<https://cutt.ly/sBTo6VV>). Інформаційний супровід (окрім ІС «Електронний університет», середовища Moodle) також здійснюється через офіційний сайт кафедри (<https://psy.khmnu.edu.ua/>) та ЗВО (<https://khmnu.edu.ua/>), на якому висвітлено основні нормативно-правові документи ХНУ, інформацію щодо структурних підрозділів, освітньої діяльності, актуальних заходів тощо. Варто зазначити, що викладачі кафедри у період воєнного стану здійснювали психологічне консультування та підтримку не лише студентів ХНУ, але й внутрішньоопереміщених осіб, які переїхали до м. Хмельницький, а також, залучали до цієї практики і здобувачів (<https://cutt.ly/RBTtVuD>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час огляду матеріально-технічної бази, ЕГ пересвідчилась, що у ЗВО створені належні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Для надання комплексного психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами у ЗВО функціонує Лабораторія інклюзивної педагогіки (<https://cutt.ly/aBzSaAW>), Лабораторія ерготерапії та фізіотерапії (<https://cutt.ly/OBTt1jt>) (у ній наявні інструменти для адаптації освітнього середовища до можливостей здобувачів, наприклад, спеціальні навушники для осіб зі зниженим слухом, екрани Брайля для осіб із порушеннями зору, засоби пересування для маломобільних осіб). В ХНУ розроблено та діє «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та представників інших маломобільних груп населення під час перебування на території ХНУ» (<https://cutt.ly/FBzDtQs>). Навчальні корпуси та гуртожитки облаштовано пандусами та спеціальними ліфтами, обладнано спеціальні кімнати гігієни для маломобільних осіб. З метою забезпечення безбар'єрного пересування для маломобільних осіб навчальні та житлові приміщення розташовано на перших поверхах навчальних корпусів та гуртожитків. У ХНУ для навчання осіб з особливими освітніми потребами застосовуються форми організації освітнього процесу, що враховують їхні індивідуальні потреби та можливості: навчання за індивідуальним графіком, за дистанційними технологіями.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ХНУ існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, які регулюються на основі «Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ» (<https://cutt.ly/VBzfz1r>), «Положення про порядок запобігання та врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб ХНУ» (<https://cutt.ly/GBzjZay>), «Положення про запобігання та протидію булінгу у ХНУ» (<https://cutt.ly/SBzX5Qd>). У ЗВО наявна антикорупційна програма та низка антикорупційних заходів (<https://cutt.ly/SBzX5Qd>). За період реалізації ОП випадків звернень щодо вирішення конфліктної ситуації (у тому числі пов'язаних із сексуальними домаганнями, булінгом, корупцією, дискримінацією тощо) зафіксовано не було. Здобувачі під час зустрічі з ЕГ, підтвердили, що ознайомлені з процедурою вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо, а за порадою завжди можуть звернутись до гаранта ОП, завідувача кафедри, викладачів чи психолога ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Потужне матеріально-технічне забезпечення, у тому числі і для підготовки психологів: унікальні лабораторії, клас для комп'ютерної психодіагностики, система «Е-ПАС» для діагностики психічного та фізичного здоров'я здобувачів.
2. Наявність єдиної інформаційної системи «Електронний університет», що забезпечує своєчасність отримання інформації, діджиталізацію освітнього процесу.
3. Наявність можливості перевірки унікальності будь-яких текстів здобувачів та НПП програмним забезпеченням Unicheck та власною розробкою ХНУ – програмою Anti-Plagiarism

без обмежень кількості сторінок чи разів самої перевірки. 4. Залучення НПП, здобувачів до волонтерської психологічної допомоги внутрішньопереміщеним особам під час воєнного стану в Україні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП «Психологія» та освітня діяльність за нею повністю відповідають Критерію 7. ЗВО має потужне матеріально-технічне забезпечення для реалізації ОП та досягнення ПРН. Викладачі і здобувачі мають безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, наявних у ЗВО. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Наявні також освітня, організаційна, інформаційна, консультативна підтримка здобувачів вищої освіти. У закладі створено умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми. Водночас, за Критерієм 7 ЕГ зафіксувала такі інноваційні практики, як: використання в освітньому процесі унікальних лабораторій, класу для комп'ютерної психодіагностики, системи «Е-ПАС» для діагностики психічного та фізичного здоров'я здобувачів; функціонування єдиної інформаційної системи «Електронний університет», що забезпечує своєчасність отримання інформації, діджиталізацію освітнього процесу; можливість перевірки унікальності будь-яких текстів здобувачів та викладачів власною програмою ХНУ Anti-Plagiarism.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Порядок проектування ОП та порядок затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду ОП визначаються «Положенням про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://bit.ly/3zGb51q>). Для моніторингу ОП у ХНУ використовують такі методи, як опитування здобувачів, працевдавців та інших груп зацікавлених сторін; аналіз результатів оцінювання досягнень здобувачів; експертиза ОП; порівняння з ОП вітчизняних та закордонних ЗВО. Під час проведення акредитаційної експертизи гарант ОП, завідувач відділу забезпечення якості вищої освіти, начальник відділу ліцензування, акредитації, моніторингу освітнього процесу та видачі документів про вищу освіту розповідали ЕГ про процедуру та досвід моніторингу й оновлення ОП. ЕГ отримала підтвердження регулярного проведення опитування серед здобувачів та роботодавців щодо якості ОП. Результати опитування в узагальненому вигляді подано на сторінці кафедри психології та педагогіки (<http://surl.li/dhnrn>). ЕГ відзначає різноманітність анкет для стейкхолдерів ОП, що проходить акредитацію, та доступність їх проходження всіма зацікавленими суб'єктами на сторінці кафедри психології (<http://surl.li/dhvfj>). Також ЕГ констатує використання для моніторингу ОП методу аналізу оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти, яке регламентується «Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://bit.ly/3beVE48>). Наприклад, в процесі вивчення ОК «Методологія та організація наукових досліджень» здобувачі виявили побажання розширити тему «Способи оприлюднення та апробація результатів наукових досліджень», безпосередньо пов'язану з ПРН07. У Критерії 1 цього звіту також описано наявний на ОП досвід її порівняння з вітчизняними та закордонними ЗВО. Водночас, жодний з учасників зустрічей з ЕГ не згадував про досвід використання такого методу моніторингу ОП, задекларованого в «Положенні про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у ХНУ», як експертиза ОП. Перегляд освітніх програм, згідно Положення, здійснюють у формі оновлення або модернізації на основі результатів моніторингу (експертизи) або контролю якості з метою їх удосконалення, усунення виявлених недоліків, невідповідності потребам стейкхолдерів. Пропозиції щодо оновлення (удосконалення) освітньої програми може подати будь-яка із зацікавлених сторін її гаранту. Зі слів гаранта, пропозиції щодо оновлення ОП надходили від здобувачів, роботодавців та представників академічної спільноти (зокрема, на відкритих семінарах (<http://surl.li/dhnyb>)). Запропонований проєкт змін до ОП оприлюднюється на вебсайті Університету для громадського обговорення за місяць до його розгляду на засіданні Вченої ради університету (<http://surl.li/dhveo>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У «Положенні про організацію освітнього процесу у ХНУ» зазначено, що «ОП має періодично переглядатися та оновлюватися з урахуванням результатів її моніторингу та отриманих від здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів пропозицій та зауважень». Участь здобувачів у процедурах перегляду ОП регламентується «Положенням про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<https://bit.ly/3oEhUKm>). Представники студентського самоврядування є членами Вченої ради ХНУ, вчених рад факультету, що дозволяє їм долучатися до обговорення ОП. Також, зі слів представників студентського самоврядування, кожна ОП проходить процедуру узгодження з Головою студентської ради факультету, що дозволяє «їй перечитати або переглянути ОП». Лист погодження до ОП, що акредитується, підписаний Головою студентської ради факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту Т. Абалмасовою. Представники студентського самоврядування також проводять загальні опитування щодо якості освітнього процесу, беруть участь у прийнятті рішень щодо освітнього процесу (наприклад, саме студентське самоврядування переконала керівництво ХНУ відмовитися від виключно аудиторної форми проведення занять через складнощі, які не дозволяють значній частині здобувачів перебувати у м. Хмельницький). Дієвим, на думку ЕГ, є наявний у ХНУ досвід залучення здобувачів різних ОП до фокус-груп із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Такі групи формуються по кафедрах з представників різних ОП та об'єднуються по факультетах (<http://surl.li/dhsic>). У межах роботи у фокус-групах здобувачі обговорюють актуальні проблеми та завдання освітнього процесу і, фактично, виконують функції посередника (ретранслятора) між здобувачами та різними підрозділами університету. Залученість безпосередньо здобувачів вищої освіти за ОП до процесу її перегляду відбувається через участь у відкритих семінарах («Особливості підготовки психологів: етапи, проблеми, перспективи» та «Професійний розвиток особистості сучасного фахівця в умовах освітнього простору»), проходження опитування (<http://surl.li/dhnrn>) та неформальне спілкування з викладачами. Прикладом дієвості впливу здобувачів на зміни в ОП є внесення до ОП 2021 р. ОК «Педагогічна практика у ЗВО» та збільшення кредитів (з 2х до 3х) на неї в ОП 2022 р., посилення ОК 01-06 практичними вправами та тренінгами на розвиток і збереження психічного ресурсу, зняття психічної напруги та втоми тощо.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Взаємодія з роботодавцями відбувається на рівні кафедри та ОП. Залученість роботодавців до перегляду ОП доводять відгуки, надані такими стейкхолдерами: А. Андрейчак – директор Державного закладу «Хмельницький обласний центр соціально-психологічної допомоги», Т. Баєва – голова правління ГО Подільський Центр «Гендерна рада», І. Вашеньяк – завідувач кафедри політології КНУТШ, В. Волошин – директор ГО «Інститут психології здоров'я», член правління національної психологічної асоціації, О. Мазур – голова методичного об'єднання практичних психологів закладів загальної середньої освіти м. Хмельницького. Кафедра психології та педагогіки регулярно проводить відкриті семінари «Особливості підготовки психологів: етапи, проблеми, перспективи» та «Професійний розвиток особистості сучасного фахівця в умовах освітнього простору» за участю стейкхолдерів (<http://surl.li/dhnyb>). Присутня на зустрічі з ЕГ А. Андрейчак (директор Державного закладу «Хмельницький обласний центр соціально-психологічної допомоги») підтвердила свою участь у семінарі 18.04.2022 р., на якому вона підкреслювала необхідність набуття майбутніми психологами вмінь, навичок надання першої психологічної допомоги у випадках насилля. Ця пропозиція зумовила введення в ОП ОК «Психологічна допомога у соціальній сфері». За протоколом засідання кафедри психології та педагогіки №9 від 18.04.2022, Л. Стебло (координаторка громадської організації «Захист – об'єднання волонтерів») та Г. Стрембіцька (начальниця відділу зв'язків з громадськістю управління патрульної поліції в Хмельницькій області, капітан поліції) в рамках регіонального контексту та в умовах воєнних дій запропонували зосередити увагу на формуванні у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти вмінь надавати першу психологічну допомогу учасникам бойових дій, їхнім сім'ям, вимушеним переселенцям тощо. Ця пропозиція знайшла відображення у змінах, внесених в особливості ОП. Роботодавці також активно долучаються до проведення навчальних занять. Наприклад, лекція Є. Перерви (бізнес-тренера, коуч МСС, НЛП-практика) у межах вивчення дисципліни «Кар'єрне консультування та коучинг», заняття Т. Матвійчук (практична психологиня і науковиця) на тему «Підлітковий вік: загадки, запитання, відповіді» в межах вивчення ОК «Психологія толерантності». Роботодавці надають бази для проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Про досвід забезпечення практичної підготовки здобувачів за ОП, що акредитується, на зустрічі з ЕГ підтвердили А. Андрейчак (директор Державного закладу «Хмельницький обласний центр соціально-психологічної допомоги»), В. Вінярський (керівник Оздоровчого комплексу для дітей з ООП), Н. Русенко-Бабій (директор ХЗДОН²¹ «Ластівка») та ін.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ХНУ функціонують Центр кар'єри та Асоціація випускників ХНУ (<https://bit.ly/3dhGaQu>). На зустрічі з ЕГ керівник Центру кар'єри розповів, що гарант ОП вносить в інформаційну базу дані про працевлаштування випускників після закінчення навчання та оновлює їх через 3 та 5 років. На ОП, що акредитується, існує практика збирання інформації про кар'єрний шлях випускників. Гарант ОП продемонструвала ЕГ наповнення вищезгаданої інформаційної бази. На сторінці кафедри психології та педагогіки розміщено вкладку «Наші випускники – наша гордість!» (<http://surl.li/dhthi>), де описано професійні здобутки випускників-психологів, які, щоправда, закінчили ХНУ ще до відкриття ОП «Психологія». Також на сторінці кафедри розміщена анкета для випускників, питання якої покликані з'ясувати не лише кар'єрні здобутки випускника, але й отримати зворотний зв'язок, рекомендації щодо

вдосконалення ОП (<http://surl.li/dhvf1>). На зустрічі з ЕГ були не лише здобувачі вищої освіти за ОП «Психологія», але й її випускники. Це свідчить про наявність зв'язку між НПП та випускниками та їх готовність до співпраці.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ОП, що проходить акредитацію, була започаткована у 2019 р. та оновлена у 2021 р. і 2022 р. із дотриманням визначених у «Положенні про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у ХНУ» процедур. Маючи в наявності ОП 2021 р. та ОП 2022 р., ЕГ співставила ці ОП та стверджує, що вони відрізняються: 1) формулюванням мети ОП (на рівні стилістичних уточнень); 2) конкретизацією особливостей в ОП 2022 р.; 3) зміною назви категорії користувачів психологічних послуг у ФК12 та ПРН 13; 4) вилученням ОК «Психотерапевтична майстерня» та введенням ОК «Психологічна допомога у соціальній сфері» в ОП 2022; 5-7) цим зумовлені певні зміни у матриці відповідності програмних компетентностей ОК, матриці забезпечення ПРН ОК, структурно-логічній схемі; 8) збільшенням кредитів на Педагогічну практику у закладах вищої освіти тощо. Таким чином, ЕГ констатує оновлення та вдосконалення ОП, що акредитується. Водночас, на думку ЕГ, ОП 2022 р. потребує: 1) розширення переліку ПРН, досягнення яких перевіряється атестаційним екзаменом; 2) перегляду придатності до працевлаштування випускників або врахування в ОП вимог професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти», професійного стандарту групи професій «Викладачі закладів вищої освіти»; 3) уточнення матриці відповідності професійних компетентностей освітнім компонентам ОП тощо.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП «Психологія» в ХНУ акредитується вперше, тому зауваження та пропозиції на теперішній час відсутні. Водночас, при перегляді ОП урахувалися рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, надані при акредитації освітніх програм ХНУ та інших ЗВО України.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Згідно з «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<https://bit.ly/3S6OrGt>), внутрішня система забезпечення якості освіти у ХНУ має п'ять рівнів: перший – здобувачі вищої освіти; другий – кафедра; третій – факультет; четвертий рівень – структурні підрозділи ХНУ; п'ятий – Наглядова рада ХНУ, вчена рада ХНУ, постійна Комісія вченої ради ХНУ із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, відділ забезпечення якості вищої освіти. Під час акредитаційної експертизи ЕГ мала зустрічі з представниками всіх рівнів забезпечення якості вищої освіти та дійшла висновків, що, здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування, роботодавці, гарант ОП, НПП, керівники структурних підрозділів, менеджмент ЗВО, мають досить чіткі уявлення про основні критерії забезпечення якості ОП та освітньої діяльності за нею. Про культуру якості у ХНУ свідчить активна співпраця НПП кафедри психології та педагогіки з роботодавцями та практиками, досвід проведення опитування серед здобувачів вищої освіти та анкетування роботодавців, академічної спільноти, студентоцентризм ОП та надання здобувачам можливості вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію тощо. Порівняння ОП 2022 р. з ОП 2012р. засвідчує її вдосконалення та розвиток. Водночас, недоліки, виявлені в ОП «Психологія» від 1.07.2022 р., свідчать про необхідність урегулювати на рівні ЗВО процедури і механізми перевірки та внесення змін до ОП на четвертому та п'ятому рівнях забезпечення якості вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Можливість оперативного отримання змістовної інформації від здобувачів, роботодавців, академічної спільноти, випускників за допомогою анкетування. 2. Досвід залучення здобувачів різних ОП до фокус-груп із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти дозволяє налагодити комунікацію та взаємодію між різними структурними підрозділами університету та здобувачами. 3. Функціонування Центру кар'єри та Асоціації випускників ХНУ забезпечує системність збирання інформації про кар'єрний шлях випускників та популяризацію ОП ХНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Технічні та змістовні недоліки ОП, пропущені системою забезпечення якості освіти. Рекомендації ЕГ: 1. Врегулювати на рівні ЗВО процедури і механізми перевірки та внесення змін до ОП на четвертому та п'ятому рівнях забезпечення якості вищої освіти. 2. Розповсюджувати досвід розміщення інформації про випускників за іншими ОП випускової кафедри на ОП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

За результатами експертної оцінки визначено, що ОП «Психологія» має загальний рівень узгодженості з якісними характеристиками Критерію 8. ОП, перші здобувачі на якій з'явилися в 2019 р., розвивається та вдосконалюється. Внутрішня система забезпечення якості освіти у ХНУ є багаторівневою: до процесу вдосконалення ОП залучаються здобувачі вищої освіти, НПП, роботодавці, представники студентського самоврядування та інші стейкхолдери. При цьому потребують врегулювання процедури і механізми перевірки та внесення змін до ОП на четвертому та п'ятому рівнях забезпечення якості вищої освіти. Зауваження, висловлені ЕГ, не впливають на загальну оцінку за Критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті ЗВО є оприлюднені та доступні у розділі «Нормативні документи» (<http://surl.li/dilyt>) установчі документи, положення, накази, розпорядження, договори, звіти, плани роботи та інша документація, яка формує загальні та спеціальні правила для всіх учасників освітнього процесу. Зокрема, серед них є: «Статут ХНУ» (<http://surl.li/dilyv>); «Правила внутрішнього трудового розпорядку ХНУ» (<http://surl.li/cogkx>); «Стратегія розвитку Хмельницького національного університету на 2021-2025 рр.» (<http://surl.li/cobag>); «Колективний договір на 2020-2023 роки між адміністрацією і трудовим колективом ХНУ» (<http://surl.li/czvfuf>); «Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ» (<http://surl.li/cocra>); «Положення про організацію освітньої діяльності у ХНУ» (<http://surl.li/dilyr>). З огляду на це, ЕГ вважає, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є зрозумілими та доступними для них.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОП «Психологія» започаткована у 2019 р. На сайті оприлюднено проект ОП у редакції 2021 р. та 2022 р. Проекти були викладені у вільному доступі, що є однією із форм інформування та залучення до обговорення стейкхолдерів (<http://surl.li/dhveo>). Також разом із проектами ОП на сайті розміщено узагальнену таблицю із рекомендаціями всіх груп стейкхолдерів (роботодавців, здобувачів вищої освіти, представників академічної спільноти тощо) щодо вдосконалення ОП (<http://surl.li/dilzi>; <http://surl.li/dilzl>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Освітня програма розміщена на сайті закладу за посиланням (<https://psy.khmnu.edu.ua/magistr/>). На сторінці кафедри психології та педагогіки (<https://psy.khmnu.edu.ua/>) міститься детальна інформація про ОП: про НПП, що викладають на ОП, навчальні плани денної та заочної форм навчання, силабуси обов'язкових та вибірковок ОК (<http://surl.li/dilzn>), гуртки кафедри, угоди про співпрацю та інформація про відомих випускників кафедри тощо. Заклад дотримується принципу прозорості та публічності. Під час роботи у фокус-групах здобувачі вищої освіти, НПП, залучені до реалізації ОП, роботодавці та інші учасники освітнього процесу підтвердили, що вони належним чином поінформовані про ОП, її цілі, компоненти, результати. На сайті ХНУ було розміщено повідомлення про відкриту зустріч з експертною групою, на яку запрошували всіх бажаючих взяти участь у спілкуванні з членами експертної групи (<http://surl.li/dilzr>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Високий рівень інформативності сторінки кафедри психології та педагогіки щодо ОП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП «Психологія» та освітня діяльність за нею повністю відповідають Критерію 9. Доступними є локальні нормативно-правові акти, що регулюють права й обов'язки учасників освітнього процесу. Інформація про ОП та її компоненти є достатньою. ЕГ переконалася в реалізованості процедур обговорення проекту ОП зі стейкхолдерами. Водночас, відсутність на ОП інноваційних практик за Критерієм 9 обумовлюють оцінку В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	A
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Уточнена Програма візиту 2022_Психологія ХНУ.pdf</i>	TH9vqgLUHKYtH6m4DaqqzK5Gy6T2b5lXVXMQwWVgBOM=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Улунова Ганна Євгенівна

Члени експертної групи

Березка Софія Вікторівна

Марчак Тетяна Андріївна